

**ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ
ΔΑΚΤΥΛΙΩΣΗΣ
ΠΟΥΛΙΩΝ (Ε.Κ.Δ.Π.)**

ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ

ΤΕΥΧΟΣ 2

ΙΟΥΝΙΟΣ 2024

Σημείωμα από την εκδοτική ομάδα

Αγαπητά μας μέλη, αγαπητές φίλες και φίλοι,

Με χαρά σας στέλνουμε το δεύτερο τεύχος του Ενημερωτικού Δελτίου του Ελληνικού Κέντρου Δακτυλίωσης Πουλίων (ΕΚΔΠ). Βασικοί του στόχοι είναι η ενημέρωση των δακτυλιωτών σχετικά με τις δράσεις που υλοποιούνται στη χώρα μας για την έρευνα σχετικά με τη μετανάστευση των πουλιών και η προώθηση της έρευνας για τη μελέτη των πουλιών και ιδιαίτερα της μετανάστευσης με την εφαρμογή της μεθόδου της δακτυλίωσης.

Το ΕΚΔΠ μετά από 23 χρόνια λειτουργίας επανιδρύθηκε ως επιστημονικό, μη κερδοσκοπικό Σωματείο, με έδρα τη Μυτιλήνη. Οι βασικότεροι σκοποί του Σωματείου είναι:

α. Η επιστημονική μελέτη της βιολογίας και οικολογίας των άγριων πουλιών, καθώς και των βιοτόπων τους, β. η διαχείριση, οργάνωση και πραγματοποίηση των δακτυλίωσεων, καθώς και άλλων μεθόδων μαρκαρίσματος των άγριων πουλιών, η διαχείριση των πληροφοριών που προκύπτουν από τις δακτυλίωσεις, καθώς και από τις επανευρέσεις δακτυλιωμένων άγριων πουλιών, γ. η εκπαίδευση υποψήφιων δακτυλιωτών καθώς και η πιστοποίηση των ικανοτήτων των δακτυλιωτών, δ. η συνεργασία με το EURING (European Union for Bird Ringing) και η εκπροσώπηση της Ελλάδας στο EURING σε θέματα δακτυλίωσεων και γενικότερα σήμανσης άγριων πουλιών, ε. η ενημέρωση και ευαισθητοποίηση του κοινού σε θέματα δακτυλίωσης άγριων πουλιών, καθώς και γενικότερα θέματα που αφορούν στην προστασία και στην οικολογία τους, στ. η διοργάνωση συνεδρίων, διαλέξεων και συζητήσεων για τα άγρια πουλιά και το φυσικό περιβάλλον, ζ. η συνεργασία με αρμόδιες

υπηρεσίες του Ελληνικού Δημοσίου, εθνικούς και διεθνείς οργανισμούς και οργανώσεις, λειτουργώντας ως συμβουλευτικό όργανο σε θέματα της ορνιθοπανίδας.

Το νέο Διοικητικό Συμβούλιο του ΕΚΔΠ αναδείχτηκε μετά τις εκλογές που πραγματοποιήθηκαν την Κυριακή 12 Νοεμβρίου 2023, μέσω ψηφιακής «πλατφόρμας». Η σύνθεση του Διοικητικού Συμβουλίου είναι η εξής:
Πρόεδρος: Ακριώτης Τριαντάφυλλος
Αντιπρόεδρος: Καζαντζίδης Σάββας
Γενική Γραμματέας: Δημάκη Μαρία
Ταμίας: Γαληνού Ελένη
Μέλος: Μπαρμπούτης Χρήστος

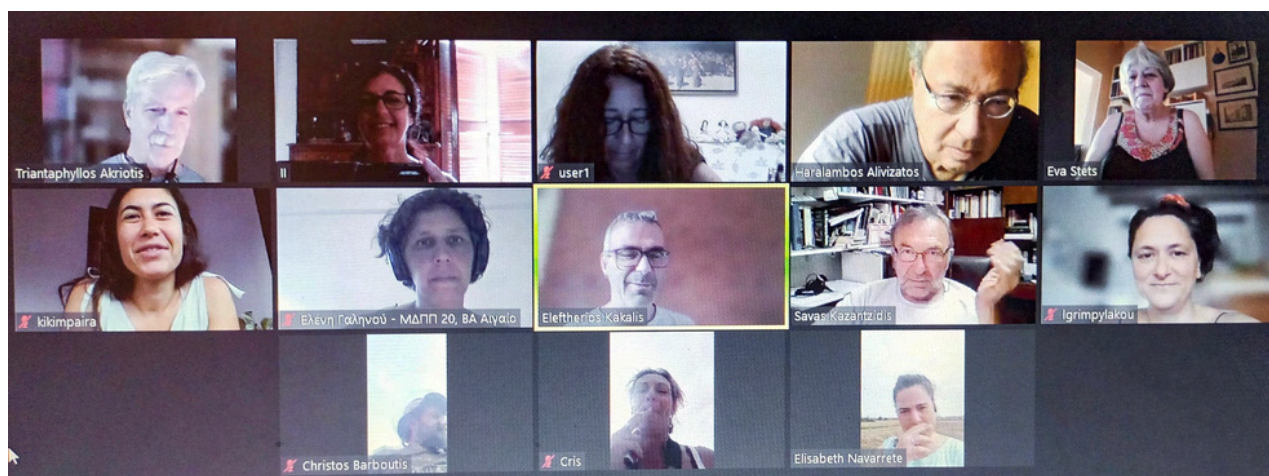
Αναπληρωματικά μέλη:
Στετς Εύα και Αλιβιζάτος Χαράλαμπος

Μέλη του ΔΣ του ΕΚΔΠ συμμετείχαν στη Γενική Συνέλευση των Ευρωπαϊκών Κέντρων Δακτυλίωσης (EURING) που πραγματοποιήθηκε το διάστημα 15-16 Νοεμβρίου 2023 διαδικτυακά.

Στο δεύτερο τεύχος του Ενημερωτικού μας Δελτίου περιλαμβάνονται άρθρα με πληροφορίες από τις δακτυλιωτικές εξορμήσεις που πραγματοποιήθηκαν κατά το 2023 στην Ελλάδα, ενδιαφέροντα νέα για επανευρέσεις πουλιών, δακτυλίωσεις που προγραμματίζονται για το 2024 και άλλα.

Σας ευχόμαστε καλή ανάγνωση

Η εκδοτική ομάδα
Μαρία Δημάκη, Σάββας Καζαντζίδης

Η πρώτη Γενική Συνέλευση του Ελληνικού Κέντρου Δακτυλίωσης Πουλίων (ΕΚΔΠ) που πραγματοποιήθηκε στις 24 Σεπτεμβρίου 2023, διαδικτυακά

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

I. ΔΑΚΤΥΛΙΩΣΕΙΣ ΣΕ ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

ΔΑΚΤΥΛΙΩΣΕΙΣ ΠΟΥΛΙΩΝ ΣΤΟ ΑΓΡΟΚΤΗΜΑ ΤΟΥ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟΥ ΔΑΣΙΚΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ ΣΤΑ ΒΑΣΙΛΙΚΑ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ	2
ΔΑΚΤΥΛΙΩΣΕΙΣ ΠΟΥΛΙΩΝ ΣΤΟΥΣ ΥΓΡΟΤΟΠΟΥΣ ΤΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ	3
ΔΑΚΤΥΛΙΩΣΕΙΣ ΠΟΥΛΙΩΝ ΣΤΗ ΡΟΔΟΠΗ	4
ΔΑΚΤΥΛΙΩΣΕΙΣ ΠΟΥΛΙΩΝ ΣΤΗΝ ΚΡΗΤΗ (ΑΓΙΟΣ ΣΠΥΡΙΔΩΝ ΜΕΣΑΡΑΣ)	5
ΔΑΚΤΥΛΙΩΣΕΙΣ ΠΟΥΛΙΩΝ ΣΤΗΝ ΑΤΤΙΚΗ (ΔΑΣΟΣ ΣΥΓΓΡΟΥ)	6
ΔΑΚΤΥΛΙΩΣΕΙΣ ΠΟΥΛΙΩΝ ΣΤΗ ΚΕΦΑΛΛΟΝΙΑ	7
ΔΑΚΤΥΛΙΩΣΕΙΣ ΠΟΥΛΙΩΝ ΣΤΟ ΝΟΜΟ ΦΘΙΩΤΙΔΑΣ	9
ΔΑΚΤΥΛΙΩΣΕΙΣ ΠΟΥΛΙΩΝ ΣΤΑ ΑΝΤΙΚΥΘΗΡΑ	10
ΔΑΚΤΥΛΙΩΣΕΙΣ ΠΟΥΛΙΩΝ ΣΤΗ ΒΟΡΕΙΑ ΕΛΛΑΔΑ	11
ΔΑΚΤΥΛΙΩΣΕΙΣ ΠΟΥΛΙΩΝ ΣΤΟ ΚΑΛΟΧΩΡΙ-ΝΕΑ ΑΓΑΘΟΥΠΟΛΗ	12
ΔΑΚΤΥΛΙΩΣΕΙΣ ΠΟΥΛΙΩΝ ΣΤΟ ΔΕΛΤΑ ΝΕΣΤΟΥ, ΠΟΡΤΟ ΛΑΓΟΣ & ΚΟΜΟΤΗΝΗ	13
ΔΑΚΤΥΛΙΩΣΕΙΣ ΠΟΥΛΙΩΝ ΣΤΗ ΛΕΣΒΟ	14

II. ΔΑΚΤΥΛΙΩΣΕΙΣ ΕΙΔΩΝ

ΔΑΚΤΥΛΙΩΣΕΙΣ ΛΕΥΚΩΝ ΠΕΛΑΡΓΩΝ	16
ΔΑΚΤΥΛΙΩΣΗ ΛΕΥΚΩΝ ΠΕΛΑΡΓΩΝ - ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ, ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ	21
ΔΑΚΤΥΛΙΩΣΕΙΣ ΛΕΥΚΩΝ ΠΕΛΑΡΓΩΝ	22
ΔΑΚΤΥΛΙΩΣΗ ΛΕΥΚΩΝ ΠΕΛΑΡΓΩΝ	23
ΔΑΚΤΥΛΙΩΣΗ ΠΕΛΑΡΓΩΝ ΣΤΗΝ ΗΛΕΙΑ ΚΑΙ ΣΤΟ ΕΘΝΙΚΟ ΠΑΡΚΟ ΥΓΡΟΤΟΠΩΝ ΚΟΤΥΧΙΟΥ-ΣΤΡΟΦΥΛΙΑΣ	24
ΔΑΚΤΥΛΙΩΣΕΙΣ ΠΕΛΑΡΓΩΝ ΣΤΟ ΕΘΝΙΚΟ ΠΑΡΚΟ ΛΙΜΝΟΘΑΛΑΣΣΩΝ ΜΕΣΟΛΟΓΓΙΟΥ - ΑΙΤΩΛΙΚΟΥ	25
ΔΑΚΤΥΛΙΩΣΕΙΣ ΜΥΧΩΝ ΣΤΟΥΣ ΛΕΙΨΟΥΣ	26
ΔΑΚΤΥΛΙΩΣΕΙΣ ΚΙΡΚΙΝΕΖΙΩΝ ΣΤΑ ΛΕΧΑΙΝΑ ΗΛΕΙΑΣ	27

III. «ΕΙΚΟΝΕΣ» ΑΠ ΤΟ ΠΑΡΕΛΘΟΝ

ΤΟ ΞΕΚΙΝΗΜΑ ΤΟΥ ΕΚΔΠ	29
----------------------	----

**ΔΑΚΤΥΛΙΩΣΕΙΣ
ΣΕ ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ
ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ**

ΔΑΚΤΥΛΙΩΣΕΙΣ ΠΟΥΛΙΩΝ ΣΤΟ ΑΓΡΟΚΤΗΜΑ ΤΟΥ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟΥ ΔΑΣΙΚΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ ΣΤΑ ΒΑΣΙΛΙΚΑ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Σάββας Καζαντζίδης και
Άννα Κυριακοπούλου
Ινστιτούτο Δασικών Ερευνών/
ΕΛΓΟ “ΔΗΜΗΤΡΑ” –
ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ
ΔΑΚΤΥΛΙΩΣΗΣ ΠΟΥΛΙΩΝ
E-mail: savkaz@elgo.gr,
annkir14@gmail.com

Συνεχίστηκαν το 2023, για 17η συνεχή χρονιά, οι δακτυλιώσεις στρουθιόμορφων πουλιών στο αγρόκτημα του Ινστιτούτου Δασικών Ερευνών/ΕΛΓΟ “ΔΗΜΗΤΡΑ” κοντά στα Βασιλικά Θεσσαλονίκης. Το αγρόκτημα, έκτασης περίπου 300 στρεμμάτων, περιλαμβάνει φυτείες με διάφορα δασικά είδη δένδρων και θάμνων, λιβαδικές εκτάσεις, αδιατάραχτες και φυσικά αναγεννώμενες περιοχές, κ.λπ. Κάποιες φυτείες είναι πλέον πολλών ετών (>50) και προσομοιάζουν σε φυσικά ή ημι-φυσικά δάση με φυσική αναγέννηση. Η σύλληψη και δακτυλίωση πουλιών στο αγρόκτημα πραγματοποιείται δύο ή τρεις φορές κάθε μήνα καθ’ όλη τη διάρκεια τους έτους με δίχτυα που είναι τοποθετημένα σε θαμνώδη και δενδρώδη βλάστηση.

Ο σκοπός της δακτυλίωσης είναι η καταγραφή των δασικών ειδών πουλιών που αναπαράγονται, διαχειμάζουν και περνούν από τη συγκεκριμένη περιοχή κατά τη μεταναστευτική περίοδο. Επίσης, γίνεται εκπαίδευση στη δακτυλίωση σε φοιτητές που κάνουν την πρακτική τους στο Ινστιτούτο ενώ η μέθοδος της δακτυλίωσης παρουσιάζεται σε μαθητές σχολείων που επισκέπτονται το Ινστιτούτο κατά τις εκπαιδευτικές τους εξορμήσεις.

Κατά το 2023 χρησιμοποιήθηκαν 5-7 δίχτυα ανά ημέρα (6-18 μέτρων το καθένα) καθώς και καλέσματα πουλιών. Στη διάρκεια του έτους δακτυλιώθηκαν συνολικά 380 πουλιά από 32 διαφορετικά είδη. Πολυπληθέστερα είδη ήταν ο Θαμνοφυλλοσκόπος (*Phylloscopus trochilus*) (80 πουλιά ή 21% των πουλιών που δακτυλιώθηκαν), ο Καλόγερος (*Parus major*) (75 πουλιά ή 20%) και ο Κοκκινολαίμης (*Erithacus rubecula*) (30 πουλιά ή 8%). Επίσης, 43 πουλιά από 12 είδη που είχαν δακτυλιωθεί κατά τα προηγούμενα έτη στο αγρόκτημα, ξαναπιάστηκαν και ελέγχθηκαν. Τα περισσότερα ήταν Κοκκινολαίμηδες και Καλόγεροι ωστόσο, το γηραιότερο ήταν ένα Δενδροφυλλοσκόπος (*Phylloscopus collybita*) που δακτυλιώθηκε στις 10.02.2019 και ξαναπιάστηκε 4 έτη, 1 μήνα και 13 ημέρες μετά. Στο αγρόκτημα φωλιάζουν είδη όπως ο Καλόγερος, το Αηδόνι (*Luscinia megarhynchos*), η Ωχροστριτσίδα (*Iduna pallida*) και η Βαλκανοτσικιλίττα (*Dendrocopos syriacus*). Τα περισσότερα πουλιά πιάνονται

κατά τη φθινοπωρινή μετανάστευση κατά την οποία επικρατούν ο Θαμνοφυλλοσκόπος, διάφορα είδη του γένους *Sylvia*, κυρίως όμως ο Μαυροσκούφης (*Sylvia atricapilla*). Στο αγρόκτημα διαχειμάζουν κυρίως Κοκκινολαίμηδες, Βασιλίσκοι (*Regulus regulus* και *R. ignicapilla*), Γαλαζοπαπαδίτσες (*Cyanistes caeruleus*) και Χονδρομούττες (*Coccothraustes*) ενώ κατά την άνοιξη περνούν Μελισσοφάγοι (*Merops apiaster*), διάφορα είδη του γένους *Sylvia*, κ.ά.

Στις δακτυλιώσεις στο αγρόκτημα του ΙΔΕ κατά το 2023 συμμετείχαν τουλάχιστον επτά άτομα (δακτυλιωτές και μη) στα οποία οφείλουμε πολλές ευχαριστίες.

Όσοι ενδιαφέρονται να εκπαιδευτούν στην τεχνική της δακτυλίωσης μπορούν να επικοινωνήσουν με το ΕΚΔΠ.

Κοκκοθραύστης (*Coccothraustes coccothraustes*) (φωτ. Σ. Καζαντζίδης)

Γαλαζοπαπαδίτσα (*Cyanistes caeruleus*) (φωτ. Σ. Καζαντζίδης)

ΔΑΚΤΥΛΙΩΣΕΙΣ ΠΟΥΛΙΩΝ ΣΤΟΥΣ ΥΓΡΟΤΟΠΟΥΣ ΤΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ

Χαράλαμπος Αλιβιζάτος

Δρ. Ορνιθολόγος

E-mail: xaraaliv@otenet.gr

Κατά το 2023, στην Αττική, πραγματοποιήθηκαν δακτυλιώσεις από την ομάδα μου, κατά τους μήνες Φεβρουάριο, Μάρτιο, Απρίλιο, Μάιο, Ιούνιο, Ιούλιο και Δεκέμβριο. Οι περιοχές δακτυλίωσης ήταν η Βραυρώνα (Φεβρουάριο και Μάιο), η Μπρέξιζα (Ιούνιο, Ιούλιο και Δεκέμβριο), το Λουτρό Σπάτων (Μάρτιο) και ο Σχινιάς (Απρίλιο). Τα δίκτυα στήνονταν τις πρωινές ή απογευματινές ώρες σε ημερήσια βάση.

Κιτρινοσουσουράδα (*Motacilla flava*) (φωτ. J. Alikki)

Στη Μπρέξιζα τα δίκτυα στήνονταν σε συστάδες καλαμιών και αρμυρικών, στη Βραυρώνα σε καλαμώνες, μακία και ακτή, στο Λουτρό Σπάτων σε καλαμώνες και στο Σχινιά σε ελώδεις ανοιχτές περιοχές. Κάθε φορά στήνονταν 3-4 δίκτυα. Στα περισσότερα δίκτυα τοποθετούνταν και περίπου 3 με φωνές πουλιών. Συνολικά δακτυλιώθηκαν 117 πουλιά σε 20 είδη.

Κατά το χειμώνα δακτυλιώθηκαν 16 πουλιά σε 8 είδη σε μια εξόρμηση. Το πιο πολυάριθμο είδος ήταν ο Μαυροσκούφης (*Sylvia atricapilla*).

Κατά την άνοιξη, δακτυλιώθηκαν 35 πουλιά σε 5 είδη σε τρεις εξορμήσεις. Μακράν το πιο πολυάριθμο ήταν η Κιτρινοσουσουράδα (*Motacilla flava*) - όλες πιάστηκαν στο Λουτρό Σπάτων στα τέλη Μάρτη.

Το καλοκαίρι δακτυλιώθηκαν 53 πουλιά σε 10 είδη σε δύο εξορμήσεις. Πολυαριθμότερο ήταν το Ψευταηδόνι (*Cettia cetti*).

Το φθινόπωρο δακτυλιώθηκαν 13 πουλιά σε 5 είδη σε μία εξόρμηση. Το πιο πολυάριθμο ήταν ο Μαυροσκούφης (*Sylvia atricapilla*).

Υπήρξαν αρκετές επανασυλλήψεις πουλιών που είχε δακτυλιώσει η ομάδα μας, κυρίως στη Μπρέξιζα.

Καρακάξα (*Pica pica*) (φωτ. Ν. Βογιατζής)

Καλαμοτσίχλονο (*Emberiza schoeniclus*)
(φωτ. Μ. Λυκογιώργου)

Οι δακτυλιώσεις πραγματοποιήθηκαν σε εθελοντική βάση. Συμμετείχαν οι Χ. Αλιβιζάτος, Γ. Βλαχάκη, Χ. Νίνου, Ε. Ζαγκλέ, Ν. Βογιατζής, Μ. Δημάκη, Ι. Ιωαννίδης, Τ. Αlikki, Α. Βούρος, Ε. Σουρτζή, Δ. Μιχαηλίδου, Ε. Σουρτζή, Μ. Λυκογιώργου, Σ. Λεπενού, Ε. Λιναρδάκη, Μ. Μπροκάκη & Μ. Τριβουρέα (από την αρμόδια Μονάδα Διαχείρισης).

ΔΑΚΤΥΛΙΩΣΕΙΣ ΠΟΥΛΙΩΝ ΣΤΗ ΡΟΔΟΠΗ

Κατά το έτος 2023 πραγματοποιήθηκαν δύο αποστολές δακτυλιώσεων στην Οροσειρά Ροδόπης. Την άνοιξη έγινε αποστολή στο Μελισσόρεμα Παρανεστίου και το φθινόπωρο στο Φρακτό και στο Μελισσόρεμα. Κατά τις αποστολές αυτές δακτυλιώθηκαν συνολικά 357 πουλιά από 35 είδη.

Χοντρομύτης (*Coccothraustes coccothraustes*)
(φωτ. Σ. Καλπάρης)

Την άνοιξη οι δακτυλιώσεις έγιναν στις 20-25 Απριλίου. Στο Μελισσόρεμα, τα δίχτυα στήθηκαν σε παραποτάμιο δάσος, ρέμα και σε θάμνους. Συνολικά δακτυλιώθηκαν 89 πουλιά από 17 είδη. Τα πιο πολυάριθμα ήταν ο Αιγίθαλος (*Aegithalos caudatus*), το Αηδόνι (*Luscinia megarhynchos*) και ο Μαυροσκούφης (*Sylvia atricapilla*)

Το φθινόπωρο οι δακτυλιώσεις πραγματοποιήθηκαν στο Φρακτό στις 15-17 Σεπτεμβρίου και στο Μελισσόρεμα στις 17-20 Σεπτεμβρίου. Στο Φρακτό τα δίχτυα στήθηκαν στις παρυφές πευκοδάσους, σε θάμνους και λιβάδι (ένα απόγευμα και σε ρέμα σε κοντινή περιοχή), ενώ στο Μελισσόρεμα, στήθηκαν σε παραποτάμιο δάσος, ρέμα και σε θάμνους. Συνολικά δακτυλιώθηκαν 268 πουλιά από 28 είδη. Στο Φρακτό (από 158 πουλιά από 16 είδη) τα πιο πολυάριθμα ήταν η Ελατοπαπαδίτσα (*Periparus ater*), ο Δενδροφυλλοσκόπος (*Phylloscopus collybita*) και ο Κοκκινολαΐμης (*Erithacus rubecula*). Στο Μελισσόρεμα (από 110 πουλιά από 22 είδη) επικρατέστερα ήταν ο Μαυροσκούφης, ο Θαμνοφυλλοσκόπος (*Phylloscopus trochilus*) και ο Κοκκινολαΐμης.

Α) Σταχτής Δρυοκολάπτης (*Picus canus*) που είχε δακτυλιωθεί τον Ιούλιο 2021 (δηλαδή πριν την έναρξη του παρόντος έργου) στο Μελισσόρεμα ξαναπιάστηκε στην ίδια θέση το Σεπτέμβριο 2023.

Χαράλαμπος Αλιβιζάτος
Δρ. Ορνιθολόγος
E-mail: xaraaliv@otenet.gr

Β) Κλειδωνάς (*Poecile lugubris*) που δακτυλιώθηκε τον Ιούνιο 2022 στο Μελισσόρεμα, πήγε για περίθαλψη και απελευθερώθηκε ένα μήνα μετά στο ίδιο σημείο, ξαναπιάστηκε τον Απρίλιο 2023 στο ίδιο σημείο.

Γ) Πολλοί (κυρίως νεαροί) Αιγίθαλοι που δακτυλιώθηκαν τον Απρίλιο 2023 στο Μελισσόρεμα, ξαναπιάστηκαν το Σεπτέμβριο 2023 στην ίδια θέση.

Οι δακτυλιώσεις πραγματοποιήθηκαν στα πλαίσια του Έργου «Δακτυλιώσεις Ειδών Ορνιθοπανίδας». Αναθέτουσα αρχή: Μονάδα Διαχείρισης Εθνικών Πάρκων Νέστου – Βιστωνίδας και Ροδόπης. Υλοποίηση του Έργου: ADENS Α.Ε. Στις δακτυλιώσεις συμμετείχαν: Χ. Αλιβιζάτος, Π. Καραγιάννη, Σ. Καλπάρης, Λ. Ζάχαρη & Ε. Τσεκόλεφ, και από τη Μονάδα οι Ε. Γούναρη, Π. Σαμαρά & Ε. Κωτσάκη.

Μεσαίος Δρυοκολάπτης (*Dendrocoptes medius*)
(φωτ. Π. Καραγιάννη)

Πυρροβασιλίσκος (*Regulus ignicapilla*)
(φωτ. Π. Καραγιάννη)

ΔΑΚΤΥΛΙΩΣΕΙΣ ΠΟΥΛΙΩΝ ΣΤΗΝ ΚΡΗΤΗ (ΑΓΙΟΣ ΣΠΥΡΙΔΩΝ ΜΕΣΑΡΑΣ)

Στην Κρήτη, στην περιοχή της δυτικής Μεσαράς, πραγματοποιήθηκαν δακτυλιώσεις πουλιών 2-7 Ιουνίου 2023. Αυτές έγιναν στα πλαίσια δακτυλιώσεων που πραγματοποιούνται τα τελευταία έτη με στόχο τη μελέτη των αναπαραγόμενων πουλιών σε ελαιώνες της περιοχής.

Συνολικά δακτυλιώθηκαν 144 πουλιά από 11 είδη. Τα πολυαριθμότερα είδη ήταν ο Σπίνος (*Fringilla coelebs*), η Ωχροστριτίδα (*Iduna pallida*) και ο Ιταλικός Σπουργίτης (*Passer italiae*). Επιπλέον, υπήρξαν αρκετές επανασυλλήψεις από πουλιά που είχαν δακτυλιωθεί σε προηγούμενα έτη.

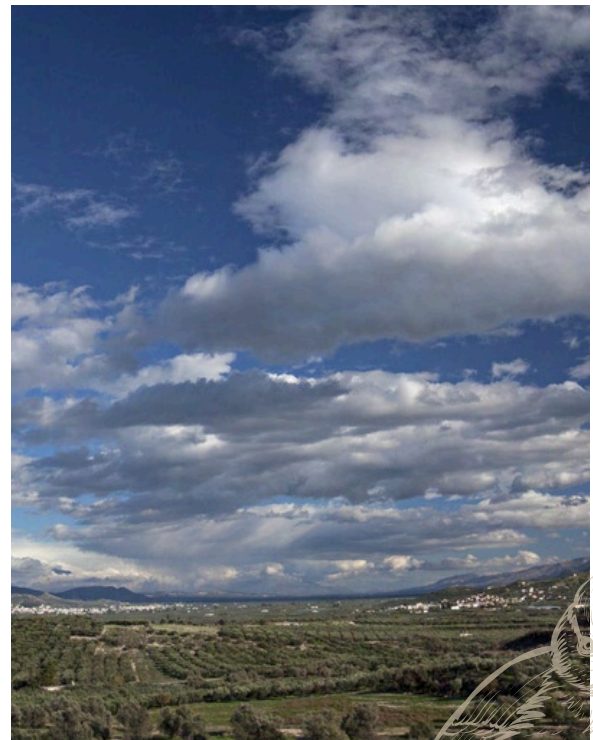
Επίσης, το 2023 δακτυλιώθηκαν: 6 Χρυσαιοί (*Aquila chrysaetos*) νεοσσοί, 6 Σπιζαιοί (*Aquila fasciata*) νεοσσοί, 2 Γερακίνες (*Buteo buteo*) ενήλικα, 1 Πετροτουρλίδα (*Burhinus oedicnemus*) νεαρή, 2 Θαλασσοκόρακες (*Gulosus aristotelis*) (νεοσσοί) στη Γαύδο, 25 όρνια (*Gyps fulvus*) στην ANIMA, και 71 Μαυροπετρίτες (*Falco eleonora*) νεοσσοί στη νησίδα Αναβάτης στους Καββάλους. Οι δακτυλιώσεις στη Μεσαρά πραγματοποιήθηκαν στα πλαίσια προγράμματος του Μουσείου Φυσικής Ιστορίας Κρήτης. Συμμετείχαν οι Χ. Αλιβιζάτος, Σ. Ξηρουχάκης & Α. Περοδασκαλάκη.

Κότσυφας (*Turdus merula*) (φωτ. Α. Περοδασκαλάκη)

Κατσουλιέρης (*Galerida cristata*) (φωτ. Α. Περοδασκαλάκη)

Η περιοχή της Μεσαράς (φωτ. Α. Περοδασκαλάκη).

ΔΑΚΤΥΛΙΩΣΕΙΣ ΠΟΥΛΙΩΝ ΣΤΗΝ ΑΤΤΙΚΗ (ΔΑΣΟΣ ΣΥΓΓΡΟΥ)

Δακτυλιώσεις πουλιών ξεκίνησαν να πραγματοποιούνται στο Άλσος Συγγρού, στην Αττική, με την πρωτοβουλία του ΕΚΔΠ και του Μουσείου Γουλανδρή Φυσικής Ιστορίας. Οι δακτυλιώσεις πραγματοποιούνται κάθε 15 ημέρες και βασικός τους στόχος είναι η εκπαίδευση νέων δακτυλιωτών και η ενημέρωση του κοινού για τις δακτυλιώσεις και τη σημασία τους.

Η θέση του Δάσους Συγγρού και τα διαφορετικά ενδιαφέροντα που απαντώνται σε αυτό, αποτελούν σημαντικούς παράγοντες για την πραγματοποίηση δακτυλιώσεων. Η θέση του είναι ιδανική και γιατί είναι εύκολη η πρόσβαση και μπορούν να συμμετέχουν και να εκπαιδευτούν στις δακτυλιώσεις, νέα παιδιά από την Αττική. Επιπλέον, αυτή η δραστηριότητα, θα μας δώσει σημαντικές πληροφορίες και θα λύσει απορίες για τα πτηνά στο Αστικό τοπίο.

Οι δακτυλιώσεις ξεκίνησαν τον Νοέμβριο του 2023 και συνεχίζονται μέχρι σήμερα. Τις τρεις ημέρες που πραγματοποιήθηκαν, κατά το 2023, πιάσαμε και δακτυλιώσαμε συνολικά 220 πουλιά από 14 διαφορετικά είδη! Πιο κοινά ήταν ο Μαυροσκούφης (*Sylvia atricapilla*), ο Κοκκινόλαϊμης (*Erithacus rubecula*), ο Μαυροτσιροβάκος (*Curruca melanocephala*) και η Ελατοπαπαδίτσα (*Periparus ater*).

Δύο Αιγίθαλοι που δακτυλιώθηκαν στο Άλσος Συγγρού στην Αττική (φωτ. Μ. Λυκογιώργου).

Μαρία Δημάκη
Ελληνικό Κέντρο Δακτυλίωσης Πουλιών/Μουσείο
Γουλανδρή Φυσικής Ιστορίας
Δρ βιολογικών επιστημών
E-mail: mdim@gnhm.gr

Δύο αρσενικοί Καρβουνιάρηδες που δακτυλιώθηκαν στο Άλσος Συγγρού στην Αττική (φωτ. Μ. Δημάκη).

Ευχαριστούμε πολύ για την υποστήριξη, τόσο τους Φίλους του Δάσους Συγγρού όσο και τη Διεύθυνση του ΙΓΕ και ελπίζουμε αυτή η πρωτοβουλία να συνεχιστεί, καθώς από τα πρώτα αποτελέσματά μας φαίνεται πως το Άλσος Συγγρού παίζει πού σημαντικό ρόλο για την επιβίωση των πουλιών στο Αστικό περιβάλλον.

Οι δακτυλιώσεις πραγματοποιούνται εθελοντικά. Η ομάδα δακτυλιώσεων αποτελείται από τους: Μ. Δημάκη, Γ. Ιωαννίδη, Μ. Λυκογιώργου, Χ. Νίνου και τους εκπαιδευόμενους: Μ. Μπροκάκη, Δ. Παπασωτηρίου, Κ. Αναγνωστέλλη, Σ. Λεπενού.

ΔΑΚΤΥΛΙΩΣΕΙΣ ΠΟΥΛΙΩΝ ΣΤΗ ΚΕΦΑΛΛΟΝΙΑ

Δακτυλιώσεις πουλιών πραγματοποιήθηκαν κατά το διάστημα 8-18 Απριλίου 2023 στον υγρότοπο Λιβάδι στην Κεφαλονιά. Το Έλος Λιβάδι βρίσκεται στο βορειοδυτικό τμήμα του κόλπου του Αργοστολίου, κοντά στο ομώνυμο χωριό της χερσονήσου της Παλικής. Η περιοχή αποτελείται κυρίως από αλμυρόβαλτους και έλη υφάλμυρου νερού. Η βλάστηση της περιοχής αποτελείται από καλάμια (*Phragmites australis*, *Typha domingensis* και *Carex spp.*) *Sarcocornia fruticosa*, *Kali turgida* και *Atriplex tatarica*. Στη βόρεια πλευρά η βλάστηση είναι ψηλή μακία, με Σχίνα *Pistacia lentiscus* και Πουρνάρια *Quercus coccifera*, ενώ η νότια πλευρά χαρακτηρίζεται από λιβάδια και καλλιέργειες.

Συνολικά δακτυλιώθηκαν 349 πουλιά, στην πλειονότητά τους Στρουθιόμορφα (μικροπούλια). Τα πιο κοινά είδη ήταν ο Μαυροσκούφης (*Sylvia atricapilla*), ο Δασοφυλλοσκοπός (*Phylloscopus sibilatrix*) και το Οχθοχελίδονο (*Riparia riparia*). Σημαντική ήταν η δακτυλίωση δύο ειδών για πρώτη φορά στην Κεφαλονιά, του Τσαλαπετεινού (*Urupa erops*) και του Τσιφτά (*Emberiza calandra*).

Συνολικά, την άνοιξη, δακτυλιώθηκαν 25 διαφορετικά είδη πτηνών. Από αυτά τα 24 ανήκουν στα Στρουθιόμορφα, και μόνο ένα μη Στρουθιόμορφο, ο Τσαλαπετεινός (*Urupa erops*).

Τα περισσότερα πουλιά πιάστηκαν και δακτυλιώθηκαν 8 και 9 Απριλίου. Αυτό ήταν αναμενόμενο, καθώς στα μέσα Απριλίου παρατηρούνται μεταναστευτικά κύματα στη χώρα μας. Μη αναμενόμενη ήταν η εντυπωσιακή μείωση της μετακίνησης των πουλιών που παρατηρήθηκε από 13 μέχρι και 16 Απριλίου.

Το φθινόπωρο δακτυλιώσεις πραγματοποιήθηκαν στον Αίνο, στη θέση Φτέρη για το διάστημα 8-12 Σεπτεμβρίου και στον Κούταβο Αργοστολίου από 12 μέχρι 17 Σεπτεμβρίου. Η οροσειρά του Αίνου βρίσκεται στο νοτιοανατολικό τμήμα της Κεφαλονιάς. Η χλωρίδα της περιοχής χαρακτηρίζεται από έλατα και σε μικρότερο βαθμό από μεσογειακή μακία βλάστηση. Μερικά χαρακτηριστικά είδη στην περιοχή που στήσαμε τα δίκτυα είναι: Γκορτσιές (*Pirus amygdaliformis*), Κράταιγοι (*Craetagus sp.*), Γαλατσίδες (*Euphorbia biglandulosa*), Ασφάκες (*Phlomis fruticosa*), Πουρνάρια (*Quercus coccifera*), Αριές (*Quercus ilex*), Χρυσόξυλα (*Rhus cotinus*), Ρούδια (*Rhus coriaria*), Ρείκια (*Erica arborea*), Σχίνοι (*Pistacia lentiscus*), Κοκκορεβυθιές (*Pistacia terebinthus*), κ.ά.

Μαρία Δημάκη

EcoStudies PC

Δρ βιολογικών επιστημών

E-mail: mdim@gnhm.gr

Στη νότια – νοτιοανατολική όχθη της λιμνοθάλασσας Κουτάβου βρίσκεται το ομώνυμο πάρκο, εκτάσεως περίπου 30 στρεμμάτων. Η βλάστησή του χαρακτηρίζεται από πευκώνες, καλαμώνες, ευκαλύπτους, αλμυρίκια και μακία βλάστηση (Χάρτης 3). Τα δίκτυα μας τα τοποθετήσαμε κυρίως σε αλμυρίκια, ευκαλύπτους και μακία βλάστηση. Συνολικά δακτυλιώθηκαν 444 πουλιά, στην πλειονότητά τους Στρουθιόμορφα. Τα πιο κοινά είδη ήταν ο Μαυροσκούφης, ο Καλόγηρος (*Parus major*) και ο Θαμνοφυλλοσκοπός (*Phylloscopus trochilus*). Εξαιρετικά σημαντική ήταν η δακτυλίωση δώδεκα Αλκυονών (*Alcedo atthis*) στον Κούταβο και εννέα Καμποδεντροβατών (*Certhia brachydactyla*) στον Αίνο.

Συνολικά, το φθινόπωρο, δακτυλιώθηκαν 28 διαφορετικά είδη πτηνών. Από αυτά, μόνο δύο είδη είναι μη Στρουθιόμορφα η Αλκυόνη και ο Στραβολαίμης. Τα περισσότερα πουλιά πιάστηκαν και δακτυλιώθηκαν 13 Σεπτεμβρίου στον Κούταβο (94 άτομα).

Συνολικά, στον Αίνο δακτυλιώθηκαν 88 πουλιά και στον Κούταβο 356. Αυτό ήταν αναμενόμενο καθώς ο Κούταβος είναι υγρότοπος, ένας τύπος βιοτόπου που παρουσιάζει μεγάλη βιοποικιλότητα σε σχέση με τα βουνά και τα δασικά οικοσυστήματα.

Συνολικά, στην Κεφαλονιά κατά το 2023 δακτυλιώθηκαν 793 πουλιά, που ανήκουν σε 37 διαφορετικά είδη. Τα πιο κοινά είδη ήταν ο Μαυροσκούφης, ο Καλόγηρος και ο Θαμνοφυλλοσκοπός.

Ο πρώτος Τσαλαπετεινός που δακτυλιώθηκε στην Κεφαλονιά (φωτ. Μ. Δημάκη).

Κατά το 2023, τρίτος χρόνος που πραγματοποιήθηκαν δακτυλιώσεις στην Κεφαλονιά από την παρούσα ομάδα εργασίας, είχαμε μία ξένη επανασύλληψη. Ένας Μαυροσκούφης που δακτυλιώθηκε στην Κροατία 14 Σεπτεμβρίου 2022, πιάστηκε στα δίχτυα μας, στο Λιβάδι, 9 Απριλίου 2023. Συγκεκριμένα, δακτυλιώθηκε στη βόρεια ακτή της Κροατίας και πιάστηκε μετά από περίπου 7 μήνες στο Λιβάδι.

Οι δακτυλιώσεις πραγματοποιήθηκαν στο πλαίσιο του Έργου: Δακτυλιώσεις πτηνών με έμφαση στα προστατευόμενα είδη της Οδηγίας 2009/147/ΕΚ στην ΖΕΠ με κωδ. GR2220006. Αναθέτουσα αρχή: Μονάδα Διαχείρισης Εθνικών Πάρκων Ζακύνθου, Αίνου & Προστατευόμενων Περιοχών Ιονίων Νήσων. Υλοποίηση του Έργου: EcoStudies PC. Στις δακτυλιώσεις συμμετείχαν: Μ. Δημάκη, Γ. Ιωαννίδης, Μ. Λυκογιώργου.

Ο Μαυροσκούφης που δακτυλιώθηκε στην Κροατία και πιάστηκε στην Κεφαλλονιά (φωτ. Μ. Δημάκη).

ΔΑΚΤΥΛΙΩΣΕΙΣ ΠΟΥΛΙΩΝ ΣΤΟ ΝΟΜΟ ΦΘΙΩΤΙΔΑΣ

Μαρία Δημάκη
EcoStudies PC
Δρ βιολογικών επιστημών
E-mail: mdim@gnhm.gr

Την άνοιξη του 2023, πραγματοποιήθηκαν δακτυλιώσεις πουλιών για διάστημα 5 ημερών, από τις 20 έως τις 24 Απριλίου στην περιοχή της Αγίας Τριάδας η οποία ανήκει στη ΖΕΠ «ΚΑΤΩ ΡΟΥΣ ΚΑΙ ΕΚΒΟΛΕΣ ΣΠΕΡΧΕΙΟΥ ΠΟΤΑΜΟΥ» (GR2440005). Πρόκειται για τον σημαντικότερο υγρότοπο στην ανατολική πλευρά της κεντρικής και νότιας Ελλάδας, παρότι έχει αποξηραθεί το μεγαλύτερο τμήμα του.

Η περιοχή της Αγίας Τριάδας βρίσκεται κοντά στη θάλασσα και χαρακτηρίζεται από την ύπαρξη καλαμιώνων (Αγριοκάλαμο *Phragmites australis*) και θαμνώνων (αρμυρίκια *Tamarix* spp. και Λυγαριές *Vitex agnus-castus*). Επίσης, στην περιοχή υπάρχουν καλλιέργειες (ελαιώνες και ετήσιες καλλιέργειες) και κανάλια. Κοντά στη θάλασσα η βλάστηση είναι αλοφυτική – ημιαλοφυτική με Αρμύρες (*Arthrocnemum fruticosum*).

Κατά την άνοιξη του 2023, συνολικά πιάστηκαν και δακτυλιώθηκαν 103 πουλιά, που ανήκουν στα Στρουθιόμορφα (μικροπούλια). Τα πιο κοινά είδη ήταν ο Σπιτοσπουργίτης *Passer domesticus* και η Τσιχλοποταμίδα (*Acrocephalus arundinaceus*). Γενικά κατά το 2023 πιάστηκαν και δακτυλιώθηκαν και τα τρία είδη ποταμίδας (του γένους *Acrocephalus*) σε ικανοποιητικούς αριθμούς. Συνολικά, την άνοιξη, δακτυλιώθηκαν 10 διαφορετικά είδη πτηνών. Τα περισσότερα πουλιά πιάστηκαν και δακτυλιώθηκαν στις 21 και στις 23 Απριλίου.

Το φθινόπωρο, λόγω του ότι είχαν προηγηθεί ισχυρές βροχές και ο δρόμος προς την Οίτη είχε κλείσει, πραγματοποιήσαμε δακτυλιώσεις στο Αργυροχώρι. Η βλάστηση της περιοχής χαρακτηρίζεται κυρίως από Πλατάνια με ανοίγματα, δίπλα στο ποτάμι. Οι δακτυλιώσεις πραγματοποιήθηκαν από τις 29 Σεπτεμβρίου μέχρι τις 3 Οκτωβρίου. Συνολικά δακτυλιώθηκαν 216 πουλιά, στην πλειονότητά τους Στρουθιόμορφα. Τα πιο κοινά είδη ήταν ο Καλόγηρος (*Parus major*), ο Μαυροσκούφης (*Sylvia atricapilla*), ο Θαμνοφυλλοσκόπος (*Phylloscopus trochilus*) και η Γαλαζοπαπαδίτσα (*Cyanistes caeruleus*). Συνολικά, το φθινόπωρο, δακτυλιώθηκαν 19 διαφορετικά είδη πτηνών που ανήκουν στα Στρουθιόμορφα. Και τις 5 ημέρες που πραγματοποιήθηκαν δακτυλιώσεις πιάνονταν αρκετά πουλιά, τα περισσότερα (73 άτομα) πιάστηκαν και δακτυλιώθηκαν στις 2 Οκτωβρίου.

Συνολικά, το 2023 δακτυλιώθηκαν 319 πουλιά από 27 διαφορετικά είδη.

Οι δακτυλιώσεις πραγματοποιήθηκαν στο πλαίσιο του Έργου: Υπηρεσίες δακτυλίωσης ειδών ορνιθοπανίδας του Υποέργου 1 της Πράξης «ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΟΜΕΝΩΝ ΠΕΡΙΟΧΩΝ, ΕΙΔΩΝ ΚΑΙ ΟΙΚΟΤΟΠΩΝ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΟΧΗ ΕΥΘΥΝΗΣ ΤΟΥ ΤΕΩΣ ΦΟΡΕΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΕΘΝΙΚΟΥ ΔΡΥΜΟΥ ΟΙΤΗΣ, ΚΟΙΛΑΔΑΣ ΣΠΕΡΧΕΙΟΥ ΚΑΙ ΜΑΛΙΑΚΟΥ ΚΟΛΠΟΥ» του Ε.Π. ΥΜΕΠΕΡΑΑ που συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ταμείο Συνοχής) και από εθνικούς πόρους μέσω του ΠΔΕ. Αναθέτουσα αρχή: Μονάδα Διαχείρισης Εθνικών Πάρκων Παρνασσού, Οίτης και Προστατευόμενων Περιοχών Στερεάς Ελλάδας (Ο.ΦΥ.ΠΕ.Κ.Α.). Υλοποίηση του Έργου: EcoStudies PC. Στις δακτυλιώσεις συμμετείχαν: Μ. Δημάκη, Γ. Ιωαννίδης, Μ. Μπροκάκη και Κ.Μ. Αναγνωστέλλης.

Ένας Θαμνοτσιροβάκος από τις δακτυλιώσεις στον Σπερχειό (φωτ. Μ.Δημάκη).

Εκπαίδευση δακτυλίστριας στο Αργυροχώρι (φωτ. Μ.Δημάκη).

ΔΑΚΤΥΛΙΩΣΕΙΣ ΠΟΥΛΙΩΝ ΣΤΑ ΑΝΤΙΚΥΘΗΡΑ

Ο Ορνιθολογικός Σταθμός Αντικυθήρων (ΟΣΑ) αποτελεί τη βάση ενός πολυετούς Προγράμματος της Ελληνικής Ορνιθολογικής Εταιρείας με περιοχή δραστηριοποίησης το νησί των Αντικυθήρων, τον ευρύτερο θαλάσσιο χώρο και τις παρακείμενες νησίδες. Βασικός στόχος του προγράμματος είναι η παρακολούθηση και μελέτη του παγκόσμιου φαινομένου της μετανάστευσης των πουλιών με απώτερο σκοπό την προστασία τους σε εθνικό και παγκόσμιο επίπεδο. Παράλληλος στόχος του προγράμματος αποτελεί η ορνιθολογική και οικολογική έρευνα και η εκπαίδευση φοιτητών και νέων επιστημόνων. Μια από τις βασικές δράσεις του Σταθμού είναι η «Παρακολούθηση της μετανάστευσης με τη μέθοδο των Δακτυλιώσεων» που πραγματοποιείται κάθε άνοιξη και φθινόπωρο. Κατά τη διάρκεια της δράσης το 2023, δακτυλιώθηκαν συνολικά 6514 πουλιά από 69 είδη (κυρίως στρουθιόμορφα).

Νανοφυλλοσκόπος (φωτ. Χ. Μπαρμπούτης/ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΟΡΝΙΘΟΛΟΓΙΚΗ Εταιρεία)

Κεδροφυλλοσκόπος (φωτ. Χ. Μπαρμπούτης/ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΟΡΝΙΘΟΛΟΓΙΚΗ Εταιρεία)

Συγκεκριμένα, κατά τη διάρκεια τη ανοιξιάτικης περιόδου δακτυλιώθηκαν 5509 πουλιά από 61 είδη. Αντίστοιχα, κατά τη φθινοπωρινή περίοδο 1005 πουλιά από 39 είδη. Τα τρία πολυπληθέστερα είδη κατά τη διάρκεια της άνοιξης ήταν ο Κηποτσιροβάκος (*Sylvia borin*), ο Θαμνοτσιροβάκος (*Sylvia communis*) και ο Μαυρομυγοχάφτης (*Ficedula hypoleuca*) ενώ κατά τη διάρκεια του φθινοπώρου ήταν ο Μαυροσκούφης (*Sylvia atricapilla*), ο Σταχτομυγοχάφτης (*Muscicapa striata*) και ο Θαμνοφυλλοσκόπος (*Phylloscopus trochilus*). Αξιοσημείωτα είδη που δακτυλιώθηκαν ήταν ο Νανοφυλλοσκόπος (*Phylloscopus proregulus*) (δύο άτομα· τα πρώτα που δακτυλιώθηκαν στην Ελλάδα) και ο Κεδροφυλλοσκόπος (*Phylloscopus nitidus*) (δύο άτομα). Όλες οι καταγραφές είναι αναρτημένες στο <https://www.trektellen.nl>.

ΔΑΚΤΥΛΙΩΣΕΙΣ ΠΟΥΛΙΩΝ ΣΤΗ ΒΟΡΕΙΑ ΕΛΛΑΔΑ

Το έτος 2023 πραγματοποιήθηκαν δακτυλιώσεις πουλιών σε διάφορα μέρη στη βόρεια Ελλάδα όπου συνολικά δακτυλιώθηκαν 145 πουλιά από 27 είδη.

Αρκετά είδη και ειδικά αρπακτικά, όπως η Γερακίνα (*Buteo buteo*) και ο Μπούφος (*Bubo bubo*), καθώς και άλλα ιδιαίτερα είδη όπως ο Μικροτσικνιάς (*Ixobrychus minutus*), η Πετροτουρλίδα (*Burhinus oedicnemus*) και το Νανοβουτηχτάρι (*Tachybaptus ruficollis*) προέρχονταν από περίθαλψη σε συνεργασία με τη «Δράση για την Άγρια Ζωή».

Ενδιαφέρουσα ήταν η δακτυλίωση Γκιώνηδων (*Otus scops*), νεοσσοί και ενήλικα άτομα που επώαζαν σε τεχνητές φωλιές οι οποίες τοποθετήθηκαν στο πλαίσιο του προγράμματος «Τεχνητές φωλιές για νυκτόβια αρπακτικά πτηνά στην περιοχή αρμοδιότητας του Φορέα Διαχείρισης Κορώνειας-Βόλβης-Χαλκιδικής». Αναθέτουσα αρχή: Μονάδα Διαχείρισης Δέλτα Νέστου – Βιστωνίδας και Ροδόπης. Υλοποίηση του Έργου: ADENS.

Επίσης, δακτυλιώθηκαν με πλαστικό δακτυλίδι (πορτοκαλί με μαύρα γράμματα) στο δεξί πόδι και μεταλλικό δακτυλίδι στο αριστερό πόδι, Βραχοκιρκίνεζα (*Falco tinnunculus*) στο πλαίσιο ενός Προγράμματος που υλοποίησε η «Δράση για την Άγρια Ζωή» σε συνεργασία με τη Fraport στο αεροδρόμιο Μακεδονία της Θεσσαλονίκης. Ήταν η δεύτερη χρονιά υλοποίησης και αξιοσημείωτη ήταν η επανεύρεση ενός νεοσσού που δακτυλιώθηκε τον Ιούνιο του 2022 σε φωλιά μέσα στο αεροδρόμιο και βρέθηκε στη Λιβύη τον Οκτώβριο του 2023.

Γκιώνης (φωτ. Π. Καραγιάννη)

Βραχοκιρκίνεζο με πλαστικό δακτυλίδι
(φωτ. Π. Καραγιάννη)

Πετροτουρλίδα, Άγιος Μάμας Χαλκιδικής (φωτ. Π. Καραγιάννη)

ΔΑΚΤΥΛΙΩΣΕΙΣ ΠΟΥΛΙΩΝ ΣΤΟ ΚΑΛΟΧΩΡΙ-ΝΕΑ ΑΓΑΘΟΥΠΟΛΗ

Κατά το έτος 2023 πραγματοποιήθηκαν δύο αποστολές δακτυλιώσεων εντός της ζώνης ΖΕΠ «ΔΕΛΤΑ ΑΞΙΟΥ – ΑΛΙΑΚΜΟΝΑ – ΑΛΥΚΗ ΚΙΤΡΟΥΣ» η οποία ανήκει στην περιοχή ευθύνης της Μονάδας Διαχείρισης Προστατευόμενων Περιοχών Κεντρικής Μακεδονίας.

Οι εαρινές δακτυλιώσεις του 2023, είχαν ως στόχο παρυδάτια είδη πουλιών και πραγματοποιήθηκαν 5-9 Μαΐου 2023 στο Δέλτα Αξιού, στην περιοχή Παλιομάνη. Δακτυλιώθηκαν συνολικά 136 πουλιά από 7 είδη. Τα είδη που δακτυλιώθηκαν σε μεγαλύτερους αριθμούς ήταν η Νανοσκαλίδρα (*Calidris minuta*) και η Δρεπανοσκαλίδρα (*Calidris ferruginea*). Τα παραπάνω είδη, καθώς και η Σταχτιά Νανοσκαλίδρα (*Calidris temminckii*) και ο Αμμοσφυριχτής (*Charadrius hiaticula*) δακτυλιώθηκαν για πρώτη φορά στην ευρύτερη περιοχή.

Οι καλοκαιρινές δακτυλιώσεις το έτος 2023, είχαν στόχο στρουθιόμορφα είδη πουλιών και πραγματοποιήθηκαν από 31 Ιουλίου έως και 6 Αυγούστου 2023 στη Νέα Αγαθούπολη Πιερίας. Δακτυλιώθηκαν συνολικά 194 πουλιά από 18 είδη. Τα είδη που δακτυλιώθηκαν σε μεγαλύτερους αριθμούς ήταν η Καλαμοποταμίδα (*Acrocephalus scirpaceus*), το Σταβλοχελίδονο (*Hirundo rustica*) και η Τσιχλοποταμίδα (*Acrocephalus arundinaceus*). Ιδιαίτερο ενδιαφέρον είχε η σύλληψη και δακτυλίωση αρκετών Καλαμοτριλιστών (*Locustella luscinioides*) και η επανέυρεση δύο Καλαμοποταμίδων που είχαν δακτυλιωθεί στη Σερβία και στην Ουγγαρία.

Οι δακτυλιώσεις πραγματοποιήθηκαν στο πλαίσιο του Έργου «Δακτυλιώσεις πουλιών εντός της ζώνης ΖΕΠ «ΔΕΛΤΑ ΑΞΙΟΥ-ΛΟΥΔΙΑ-ΑΛΙΑΚΜΟΝΑ-ΑΛΥΚΗ ΚΙΤΡΟΥΣ» με τον κωδ. GR1220010», με Αναθέτουσα Αρχή τη Μονάδα Διαχείρισης Προστατευόμενων Περιοχών Θερμαϊκού κόλπου που ανατέθηκε στην εταιρεία ADENS Α.Ε.».

Αλκυόνη στην Αγαθούπολη (φωτ. Π. Καραγιάννη)

Καραγιάννη Πηνελόπη

MSc Ornithologist

E-mail: penelopekaragianni@hotmail.com

Στις δακτυλιώσεις συμμετείχαν οι: Χ. Αλιβιζάτος, Π. Καραγιάννη, Σ. Καλπάκης, Γ. Βλαχάκη, εθελοντές της “Δράση για την Άγρια Ζωή” και άλλοι εθελοντές.

Αμμοσφυριχτής στο Καλοχώρι
(φωτ. Π. Καραγιάννη)

Καλαμοποταμίδα από Ουγγαρία στην Αγαθούπολη
(φωτ. Π. Καραγιάννη)

ΔΑΚΤΥΛΙΩΣΕΙΣ ΠΟΥΛΙΩΝ ΣΤΟ ΔΕΛΤΑ ΝΕΣΤΟΥ, ΠΟΡΤΟ ΛΑΓΟΣ & ΚΟΜΟΤΗΝΗ

Κατά το έτος 2023 πραγματοποιήθηκαν πέντε αποστολές δακτυλιώσεων στην ευρύτερη περιοχή του Δέλτα Νέστου και των λιμνών Βιστωνίδας και Ισμαρίδας.

Την άνοιξη έγινε αποστολή στην Αλμύρα Βελόνης και στο ιχθυοτροφείο Λάφρης. Κατά τις δακτυλιώσεις στις 25/4-1/5/2023, δακτυλιώθηκαν συνολικά 50 πουλιά από 11 είδη. Τα πιο πολυάριθμα είδη ήταν ο Λασπότρυγας (*Tringa glareola*), η Δρεπανοσκαλίδρα (*Calidris ferruginea*) και η Νανοσκαλίδρα (*Calidris minuta*). Αξιόλογη είναι η δακτυλίωση της Σταχτιάς Νανοσκαλίδρας (*Calidris temminckii*), του Κατσουλιέρη (*Galerida cristata*) και του Χωραφοσπουργίτη (*Passer hispaniolensis*) τα οποία δακτυλιώθηκαν για πρώτη φορά στην περιοχή.

Τον Μάιο έγινε αποστολή για τη δακτυλίωση Βραχοκίρκινεζων σε τεχνητές φωλιές που είχε τοποθετήσει, στο νομό Ροδόπης, ο Φορέας Διαχείρισης του Εθνικού Πάρκου. Σε μόλις 3 φωλιές που χρησιμοποιήθηκαν από τις 6 που υπήρχαν συνολικά, δακτυλιώθηκαν 19 νεοσσοί καθώς η κάθε φωλιά είχε 6-7 νεοσσούς. Πολύ μεγάλος και εντυπωσιακός αριθμός νεοσσών ανά φωλιά. Τον Ιούνιο έγινε αποστολή για τη δακτυλίωση Κιρκινεζιών πάλι σε τεχνητές φωλιές του Φορέα. Δυστυχώς όλες σχεδόν οι φωλιές είχαν κατοικηθεί από κάργιες των οποίων οι νεοσσοί είχαν ήδη πετάξει, οπότε δακτυλιώθηκαν μόνο 4 νεοσσοί Κιρκινεζιού (*Falco naumanni*).

Το καλοκαίρι οι δακτυλιώσεις έλαβαν χώρα στη «Φωνή της Αμερικής» στο Δέλτα Νέστου στις 22-28/08/2023. Δακτυλιώθηκαν συνολικά 335 πουλιά σε 26 είδη. Τα πιο πολυάριθμα ήταν ο Θαμνοσιροβάκος (*Sylvia communis*), ο Θαμνοφυλλοσκόπος (*Phylloscopus trochilus*) και ο Κηποσιροβάκος (*Sylvia borin*). Κάποια είδη δακτυλιώθηκαν για πρώτη φορά στην περιοχή του έργου, με κυριότερα τον Πευκοδρυοκολάπτη (*Dendrocopos major*), τον Γερακοσιροβάκο (*Sylvia nisoria*) και τον Παρδαλοκεφαλά (*Lanius nubicus*).

Το φθινόπωρο οι δακτυλιώσεις πραγματοποιήθηκαν στις 20-27/10/2023 στη Λάφρη. Δακτυλιώθηκαν συνολικά 189 πουλιά από 22 είδη. Τα πιο πολυάριθμα ήταν η Γαλαζοπαπαδίτσα (*Cyanistes caeruleus*), ο Κοκκινολαίμης (*Erithacus rubecula*) και η Λασποσκαλίδρα (*Calidris alpina*). Κάποια είδη δακτυλιώθηκαν για πρώτη φορά στην περιοχή του έργου, όπως η Ελατοπαπαδίτσα (*Periparus ater*) και το Σιρλοτσίχλο (*Emberiza cirrus*),

Καραγιάννη Πηνελόπη

MSc Ornithologist

E-mail: penelopekaragianni@hotmail.com

ενώ ο Νανόμπουφος (*Asio otus*) δεν έχει δακτυλιωθεί κατά τις τελευταίες δεκαετίες.

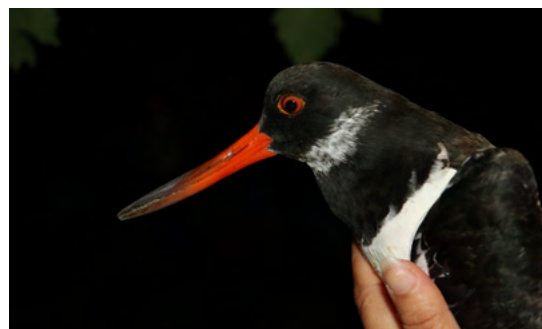
Οι δακτυλιώσεις πραγματοποιήθηκαν στο πλαίσιο του Έργου «Υλοποίηση Προγράμματος Παρακολούθησης μετακινήσεων και άλλων βιολογικών παραμέτρων ορνιθοπανίδας». Αναθέτουσα αρχή: Μονάδα Διαχείρισης Δέλτα Νέστου – Βιστωνίδας και Ροδόπης. Υλοποίηση του Έργου: ADENS A.E. Στις δακτυλιώσεις συμμετείχαν: Χ. Αλιβιζάτος, Π. Καραγιάννη, Σ. Καλπάκης, Λ. Ζάχαρη, ενώ από τη Μονάδα Ε. Γρηγοριάδου, Ε. Πατετσίνη, Β. Τερζής, Σ. Μιχαηλίδου και Λ. Ζλατίνη

Νανόμπουφος (Φωτ. Στ. Καλπάκης)

Παρδαλοκεφαλάς (φωτ. Π. Καραγιάννη)

Στρεϊδοφάγος (φωτ. Στ. Καλπάκης)

ΔΑΚΤΥΛΙΩΣΕΙΣ ΠΟΥΛΙΩΝ ΣΤΗ ΛΕΣΒΟ

Γαληνού Ελένη

Δρ Ορνιθολόγος

E-mail: elenigalinou@gmail.com

Στο νησί της Λέσβου δακτυλιώσεις πραγματοποιήθηκαν ως επί το πλείστον κατά τη χειμερινή και φθινοπωρινή περίοδο. Βασική θέση δακτυλίωσης για τους χειμερινούς μήνες ήταν το έλος Ντιπίου - Λάρσου, στα βόρεια παράλια του Κόλπου Γέρας, που αποτελείται από εκτεταμένο καλαμιώνα με παρουσία νερού σε κάποια τμήματά του καθ' όλη τη διάρκεια του χρόνου, αλλά και αλμυρά έλη και φυτοφράχτες και, αργότερα στο έτος, το έλος Χαραμίδας, που αποτελείται από καλαμιώνα με εποχική παρουσία νερού, φυτοφράχτες και δενδροστοιχίες στα όρια βοσκοτόπων και ελαιώνων.

Δακτυλιώθηκαν 339 πουλιά από 38 είδη με πιο κοινά τα: Μίλτοχελίδονο (*Cecropis daurica*), Ψευταγδόνι (*Cettia cetti*), Αετομάχο (*Lanius collurio*), Καλόγερο (*Parus major*), Κιτρινosuσουράδα (*Motacilla flava*), Θαμνοφυλλοσκόπο (*Phylloscopus trohilus*) και Καστανολαίμη (*Saxicola rubetra*). Αξιοσημείωτη ήταν η δακτυλίωση 5 ατόμων Μεσαίου Δρυοκολάπτη (*Leiocorpus medius*) και 4 ατόμων Παρδαλοκεφαλά (*Lanius nubicus*) και 12 ατόμων Μουστακοποταμίδας (*Acrocephalus melanorogon*), που διαχειμάζει στο νησί και αποτελεί είδος χαρακτηρισμού της ΖΕΠ του Κόλπου Γέρας.

Οι δακτυλιώσεις πραγματοποιήθηκαν με σκοπό την εκπαίδευση μαθητευόμενων και δόκιμων δακτυλιωτών. Εκτός από τις συνηθισμένες θέσεις δακτυλίωσης γύρω από τον Κόλπο Γέρας δακτυλιώσεις πραγματοποιήθηκαν σε δύο μικρούς υγροτόπους της Δυτικής Λέσβου (Φανερωμένη και Τσιχλιώντα) με σκοπό την επίδειξη της μεθόδου της δακτυλίωσης στο κοινό και της σημασίας των μικρών υγροτόπων (καλαμιώνες σε εκβολές ρεμάτων/ποταμών) για τη μετανάστευση στρουθιομορφων πουλιών.

Τέλος, για τρίτη χρονιά, δακτυλιώθηκαν και νεοσσοί (11) Λευκοί πελαργοί (*Ciconia ciconia*) σε τρεις φωλιές σε οικισμούς γύρω από τον Κόλπο Καλλονής, με την υποστήριξη του Μουσείου Φυσικής Ιστορίας Απολιθωμένου Δάσους Λέσβου.

Στην ομάδα δακτυλίωσης της Λέσβου συμμετέχουν οι: Φίλιος Ακριώτης, Ελένη Γαληνού, Στέλιος Ζαννέτος, Δήμητρα Καφέτη, Γιαννιώ Εμμανουηλίδου, Μιχαηλία Παπαμακαρίου και Πάνος Τζεντόπουλος.

Μουστακοποταμίδα (*Acrocephalus melanorogon*), (φωτ. Ε. Γαληνού)

Το έλος Χαραμίδας (φωτ. Ε. Γαληνού)

ΔΑΚΤΥΛΙΩΣΕΙΣ ΕΙΔΩΝ

ΔΑΚΤΥΛΙΩΣΕΙΣ ΛΕΥΚΩΝ ΠΕΛΑΡΓΩΝ

1 - Νομός Ιωαννίνων

Στις 19 και 20.06.2023 πραγματοποιήθηκε δακτυλίωση των νεοσσών Λευκών Πελαργών (*Ciconia ciconia*) στις φωλιές στον Νομό Ιωαννίνων. Δακτυλιώθηκαν 46 νεοσσοί σε 16 φωλιές: 2 στο Καλπάκι (μία φωλιά), 34 στον οικισμό Παρακάλαμος (11 φωλιές), 4 στην Άνω Λαψίστα, 3 στο Χαρακόπι, 2 στους Λογγάδες και 1 στο Νεοχώρι (από μία φωλιά). Η δακτυλίωση των πελαργών στο Ν. Ιωαννίνων πραγματοποιήθηκε για 6η συνεχόμενη χρονιά, με «επέκταση» στον Παρακάλαμο (3η συνεχόμενη χρονιά).

Η πλειονότητα των φωλιών περιλάμβανε 3 νεοσσούς (HPm3 – σε 6 φωλιές), μετά με 4 (HPm4 – 5 φωλιές), με 2 (HPm2 – 2 φωλιές) και με 1 νεοσσό (HPm1 – 2 φωλιές). Μικρότερος πελαργός ήταν στη φωλιά των 4 νεοσσών (μήκος ράμφους 56,45mm) και μεγαλύτερος στη φωλιά των 4 νεοσσών (μήκος ράμφους 119,15mm). Όπως και το 2022 (αλλά αντίθετα με άλλες χρονιές) δεν εντοπιστήκαν φωλιές με 5 νεοσσούς. Σε 8 φωλιές υπήρχε γονέας με δακτυλίδι. Ντούμας, Α. Μπάτσης, Έ. Ηλία και Ν. Λιούπης).

Δακτυλίωση των νεοσσών πελαργών στον Νομό Ιωαννίνων τον Ιούνιο 2023 (φωτ. Ε. Στετς)

Παράλληλα με τη δακτυλίωση πραγματοποιήθηκε καθαρισμός των φωλιών από επικίνδυνα υλικά (σπάγκοι, πετονιές, πλαστικά κτλ). Υλικά στα οποία οι νεοσσοί μπορούν να μπλέξουν τα άκρα τους με τραγικό αποτέλεσμα (υπήρχε ένα τέτοιο περιστατικό και ο νεοσσός στάλθηκε στην «Δράση για την Άγρια Ζωή»).

Εύα Στετς

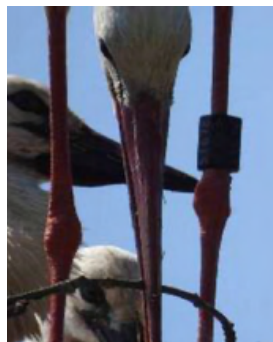
Συντονίστρια των
Δακτυλιώσεων των Λευκών Πελαργών
Ελληνικό Κέντρο
Δακτυλίωσης Πουλιών
E-mail: evastets@gmail.com

Στη δράση συμμετείχαν: οι ειδικοί δακτυλιωτές: Ε. Στετς (συντονίστρια των δακτυλιώσεων των Λευκών Πελαργών – ΕΚΔΠ, Δ. Μαμάσης ("Agro" – Γραφείο Περιβαλλοντικών Μελετών) και Β. Νούτσου (ΜΔ Ηπείρου), το προσωπικό της Μονάδας Διαχείρισης Ηπείρου: Κ. Χιωτέλλη, Π. Ζώτος, Δ. Καρακίτσιος, Ε. Καμωνάς, Η. Γεωργιάδης, Σ. Γερογιάννης και Α.Λαζαρίδου. Πολύτιμη ήταν η παρουσία του ΔΕΔΔΗΕ της περιοχής (Γ. Βλάχος και Κ. Παπαδιαμάντης), σημαντική και η βοήθεια των εθελοντών (Σ. Κασσαβέτης, Κ. Καραδήμου, Π. Ντούμας, Α. Μπάτσης, Έ. Ηλία και Ν. Λιούπης).

Οι δακτυλιώσεις στον Ν. Ιωαννίνων πραγματοποιήθηκαν στο πλαίσιο των δράσεων Π.Ε. 3.6 «Δακτυλιώσεις Πελαργών Στο Πλαίσιο Της Δράσης Π.Ε. 4.5» και Π.Ε.4.5 «Δράσεις Για Την Προστασία Των Πελαργών», του Υποέργου 1 της Πράξης «ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΟΜΕΝΩΝ ΠΕΡΙΟΧΩΝ, ΕΙΔΩΝ ΚΑΙ ΟΙΚΟΤΟΠΩΝ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΟΧΗ ΕΥΘΥΝΗΣ ΤΟΥ ΤΕΩΣ ΦΟΡΕΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΛΙΜΝΗΣ ΠΑΜΒΩΤΙΔΑΣ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ» του ΕΠ – ΥΜΕΠΕΡΑΑ με κωδικό ΟΠΣ (MIS) 5033228. Η οργάνωση της δράσης και προσφορά των δακτυλιδιών ήταν της ΜΔΠΠ Ηπείρου.

Επανευρέσεις – Νομός Ιωαννίνων:

Από την Άνοιξη του 2023 εντοπίστηκαν συνολικά 16 Λευκοί Πελαργοί με δακτυλίδια. Για τις επανευρέσεις του Νομού Ιωαννίνων είναι ο μεγαλύτερος, μέχρι τώρα, αριθμός που καταγράφηκε στην περιοχή. Οκτώ πελαργοί παρατηρήθηκαν σε φωλιές, 5 σε non breeding fraction και 3 βρέθηκαν νεκροί (2 νεαροί του 2023 και ένας ενήλικος).

Επανευρέσεις 2023 - φωλιά και έδαφος (φωτ. Δ. Μαμάσης και Β. Νούτσου)

Όσον αφορά στις επανευρέσεις των πελαργών που παρατηρήθηκαν σε φωλιές, οι 7 δακτυλιώθηκαν νεοσσοί στην ίδια περιοχή, ένας δακτυλιώθηκε ενήλικος στη «Δράση για την Άγρια Ζωή», 3 από αυτούς έχουν εκκολαφτεί το 2018 (2 είναι αδελφία), 4 το 2019 (2 είναι αδελφία) και ένας που βρέθηκε νεκρός (αδελφός του 2). Ενδιαφέρον αποτελούν επανευρέσεις των πελαργών από την εκκόλαψη του 2019. Εκείνη την χρονιά στο λεκανοπέδιο των Ιωαννίνων δακτυλιώθηκαν μόνο 8 νεοσσοί. Από αυτούς, το 2023, είχαμε 4 επανευρέσεις στις φωλιές (και έναν νεκρό). Οι 5 πελαργοί που αναγνωριστήκαν στο έδαφος, σε non breeding fraction ήταν από την εκκόλαψη του 2020 (1), του 2021 ήταν 3 (2 είναι αδελφία) και του 2022 (1). Τις περισσότερες επανευρέσεις τις σημείωσε η Βάντα Νούτσου (11), είτε μόνη της, εθελοντικά, είτε μαζί με τους συνεργάτες της ΜΔΠΠ Ηπείρου. Δακτυλίδια που εντοπίστηκαν κατά τη δακτυλίωση διαβάστηκαν κυρίως από τον Διονύση Μαμάση. Υπήρχαν και επαναλαμβανόμενες επανευρέσεις των πελαργών (φωλιά, έδαφος, άλλη φωλιά). Για κάποια άτομα δεν ήταν 1η χρονιά που αναγνωριστήκαν και δεν παρατηρηθήκαν πάντα στο ίδιο μέρος.

2 - Αιγίνιο Πιερίας

Στις 23.06.2023, για πρώτη φορά έγιναν οι δακτυλίωσεις των νεοσσών Λευκών Πελαργών (*Ciconia ciconia*) στις φωλιές στο Αιγίνιο. Η δακτυλίωση έγινε στο πλαίσιο των γυρισμάτων του ντοκιμαντέρ για τους πελαργούς της περιοχής. Εκτός από τους δακτυλιωτές και το κινηματογραφικό συνεργείο η δράση πραγματοποιήθηκε με τη βοήθεια του ΔΕΔΔΗΕ και του Δήμου, των υπαλλήλων της ΜΔΠΠ Κεντρικής Μακεδονίας και των εθελοντών. Δακτυλιώθηκαν συνολικά 16 νεοσσοί στις 6 φωλιές. Όλοι οι νεοσσοί δακτυλιώθηκαν με δακτυλίδια ELSA που ήταν προσφορά από την προσωπική προμήθεια της Εύας Στετς.

Η πλειονότητα των φωλιών στις οποίες έγινε η δακτυλίωση ήταν με 3 νεοσσούς (HPm3 – σε 4 φωλιές), μετά με 2 (HPm2 – 2 φωλιές, στη μία φωλιά δακτυλιώθηκε μόνο ένας νεοσσός) και με 4 νεοσσούς (HPm4 – 1 φωλιά). Ο μικρότερος πελαργός ήταν στη φωλιά των 2 νεοσσών (μήκος του ράμφους 46,21mm) και ο μεγαλύτερος στη φωλιά των 4 νεοσσών (μήκος του ράμφους 128,26mm).

Δακτυλίωση των νεοσσών πελαργών στο Αιγίνιο Πιερίας τον Ιούνιο 2023 (φωτ. Ε. Στετς).

Όπως γίνεται σε κάθε δακτυλίωση των νεοσσών πελαργών, έγινε καθαρισμός των φωλιών από επικίνδυνα υλικά (σπάγκοι, πετονιές, πλαστικά, κτλ.). Δυστυχώς, σε μία φωλιά, εντοπίσαμε έναν νεοσσό με ακρωτηριασμένο πόδι, ο οποίος στάλθηκε άμεσα στη «Δράση για την Άγρια Ζωή».

Στη δακτυλίωση στο Αιγίνιο συμμετείχαν: οι δακτυλιωτές Εύα Στετς (συντονίστρια των δακτυλίωσεων των Λευκών Πελαργών – ΕΚΔΠ) και Λίλα Κάρτα (ΜΔΠΠ Κεντρικής Μακεδονίας), καθώς και ο Πασχάλης Τερζής (κινηματογραφιστής) και το συνεργείο του (Σταυρός Τσιρλίδης - Νίκος Παπανικολάου), από τη ΜΔΠΠ Κεντρικής Μακεδονίας. Εύα Κατράνα, Στέλλα Αναγνώστου και Νίκος Καρακίτσιος. Εθελοντική βοήθεια προσέφεραν: Κυριακή Καρδάμου, Αναστασία Δερματά, Πασχάλης Δερματάς, Κυριακή Ματσκίδου και Γιώργος Σταυρίδης.

Αναλυτικό ρεπορτάζ του Πασχάλη Τερζή από την δακτυλίωση και του ντοκιμαντέρ είναι διαθέσιμο στο:

<https://www.pasxalisterzis.gr/el/blog>

3 - Κρήτη - Πραιτώρια και Οροπέδιο Λασιθίου

Οι φωλιές στην Κρήτη αποτελούν ένα πολύ ενδιαφέρον φαινόμενο (φώλιασμα σε μεγάλη απόσταση από τη θάλασσα –στεριά) και είναι οι νοτιότερες φωλιές στην Ευρώπη.

Για 4η συνεχόμενη χρονιά, πραγματοποιήθηκαν στην Κρήτη, 23.06.2023 και 7.06 οι δακτυλιώσεις των νεοσσών Λευκών Πελαργών (*Ciconia ciconia*). Η δακτυλίωση έγινε με εθελοντική συμμετοχή από το προσωπικό του Μουσείου Φυσικής Ιστορίας Κρήτης του Πανεπιστημίου Κρήτης και τα δακτυλίδια, τύπου ELSA, ήταν από την προσωπική προμήθεια της Εύας Στετς.

Όπως και το 2021 και το 2022 η δακτυλίωση έγινε σε δύο περιοχές – στην Πραιτώρια και στο Οροπέδιο Λασιθίου (το 2020 έγινε μόνο στην Πραιτώρια). Δακτυλιώθηκαν 5 νεοσσοί σε δύο φωλιές (3 στην Πραιτώρια, 2 στο Οροπέδιο Λασιθίου). Ο μικρότερος νεοσσός πελαργός είχε μήκος ράμφους 68,65 mm και ο μεγαλύτερος 106,00 mm. Ένας από τους 3 νεοσσούς βρέθηκε με μώλωπα στο πόδι και στάλθηκε στην «ANIMA». Στις 20.07.2023 παρατηρήθηκε από την Εύα Στετς στο Αττικό Ζωολογικό Πάρκο έτοιμος για απελευθέρωση.

Δακτυλίωση στην Κρήτη, στο Οροπέδιο Λασιθίου στις 23.06.2023 (φωτ. ΜΦΙΚ)

Στη δακτυλίωση πήραν μέρος (τις δύο μέρες): Μιχάλης Δρετάκης, Λέα Βεντούρα, και Σπύρος Λιαπάκης (Ομάδα ΜΦΙΚ). Την πρώτη μέρα βοήθησαν από τον ΔΕΔΔΗΕ: Κυριάκος Σιδεράκης, Ζαχαρίας Σαββάκης, Στέφανος Κουρουπάκης, Νίκος Μαυρικάκης και Νίκος Μαρκοδημητράκης. Τη δεύτερη μέρα βοήθησαν: Μανώλης Ρουκουνάκης (Περιφερειακή Ενότητα Αγ. Νικολάου), Ιωάννης Σιγανός, Εμμανουήλ Βουικκλάρης (Πυροσβεστικό Κλιμάκιο) και Ορειβατικός Σύλλογος Λασιθίου.

Επανευρέσεις – Κρήτη

Σημειώθηκε μία οριστική επανεύρεση στην Κρήτη. Ο νεαρός από τη φωλιά στην Πραιτώρια βρέθηκε νεκρόστον υποσταθμό της ΔΕΗ από ηλεκτροπληξία.

4 - Περιοχή της Ξάνθης

Πληροφορίες για τις δακτυλιώσεις της Σάσας Μιχαηλίδου. Στοιχεία με επανευρέσεις – βάση των δεδομένων του Ελληνικού Κέντρου Δακτυλίωσης Πουλιών (ΕΚΔΠ)

Στις 27.06 και 29.06.2023 πραγματοποιήθηκαν δακτυλιώσεις των νεοσσών Λευκών Πελαργών (*Ciconia ciconia*) στην περιοχή της Ξάνθης, για 12η συνεχή χρονιά. Η δακτυλίωση έγινε σε 4 οικισμούς (Γενισσέα, Ν. Κεσσάνη, Κουτσό, Βαφέϊκα) και στον Δήμο Αβδήρων, με συνολικό αριθμό των 93 νεοσσών σε 28 φωλιές.

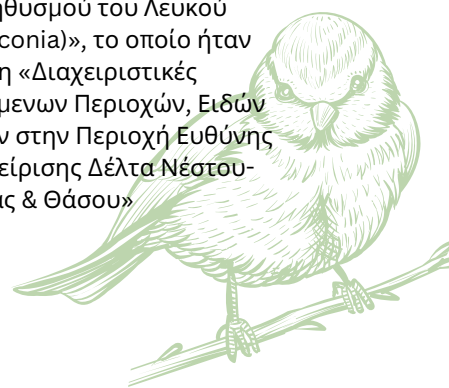
Η πλειονότητα των φωλιών στις οποίες πραγματοποιήθηκε δακτυλίωση ήταν: 12 φωλιές με 3 νεοσσούς (ΗΡm3), 11 φωλιές με 4 νεοσσούς (ΗΡm4), 4 φωλιές με 2 νεοσσούς (ΗΡm2) και τέλος μια φωλιά με 5 νεοσσούς (ΗΡm5).

Όπως κάθε χρόνο, παράλληλα με τη δακτυλίωση, πραγματοποιήθηκαν καθαρισμοί φωλιών από επικίνδυνα υλικά που στην πλειονότητά αφορούσαν πλαστικά αντικείμενα και σπάγκους (σακιά, δίχτυα σκίασης, σχοινιά, πετονιές, σύρματα, κλπ.).

Νεοσσοί κατά τη δακτυλίωση στη Γενισσέα και στη Νέα Κεσσάνη (φωτο Σάσα Μιχαηλίδου).

Η δακτυλίωση έγινε από την ειδική δακτυλιώτρια του ΕΚΔΠ, Σάσα Μιχαηλίδου. Στη διαδικασία συμμετείχε (τη μία μέρα) το προσωπικό της ΜΔ ΕΠ Νέστου-Βιστωνίδας & Ροδόπης και (τις 2 μέρες) η ειδική ομάδα των εθελοντών που υλοποιεί τη διαδικασία από το 2017 στηρίζοντας τη συγκεκριμένη δράση. Επίσης, ο Δήμος Αβδήρων με την παραχώρηση καλαθοφόρου οχήματος και χειριστή και ο ΔΕΔΔΗΕ Ξάνθης που έχει πάντα την επίβλεψη της διαδικασίας στο ηλεκτρικό δίκτυο.

Οι δακτυλιώσεις πραγματοποιήθηκαν από τη ΜΔ ΕΠ Νέστου-Βιστωνίδας & Ροδόπης. Τα δακτυλίδια ELSA, που χρησιμοποιήθηκαν ήταν προμήθεια του πρώην ΦΔ Δέλτα Νέστου-Βιστωνίδας-Ισμαρίδας & Θάσου, στο πλαίσιο του ΠΕ4.2 «Δράσεις προστασίας του αναπαραγόμενου πληθυσμού του Λευκού Πελαργού (*Ciconia ciconia*)», το οποίο ήταν ενταγμένο στην πράξη «Διαχειριστικές Δράσεις Προστατευόμενων Περιοχών, Ειδών Και Τύπων Οικοτόπων στην Περιοχή Ευθύνης του τώως Φορέα Διαχείρισης Δέλτα Νέστου-Βιστωνίδας-Ισμαρίδας & Θάσου»

Επανευρέσεις – περιοχή Ξάνθης- Καβάλας – Ροδόπης

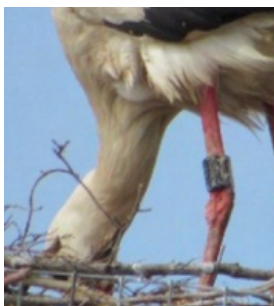
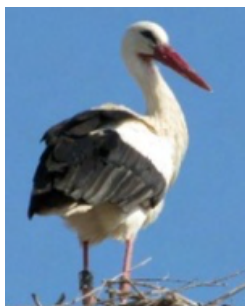
Το 2023 στην περιοχή της Ξάνθης, Καβάλας και Ροδόπης παρατηρήθηκαν συνολικά 71 πελαργοί με δακτυλίδια. Αρκετοί είχαν επαναλαμβανόμενες επανευρέσεις την ίδια σεζόν (φωλιά, έδαφος, άλλη φωλιά, κολώνες, κτλ). Οι περισσότεροι από αυτούς είχαν παρατηρηθεί και άλλες χρονιές, είτε στο ίδιο μέρος ή σε άλλο (π.χ. αλλαγή φωλιάς). Ρεκόρ στις επανευρέσεις (23) αποτελεί ο θηλυκός πελαργός, GRA 51816 ο οποίος από το 2017 έχει παρατηρηθεί σε πολλά διαφορετικά σημεία και από το 2020 και στη φωλιά).

Στις επανευρέσεις όλων των πελαργών που σημειώθηκαν το 2023 στην ευρύτερη περιοχή (Ξάνθη – Καβάλα – Ροδόπη) 49 ήταν αναπαραγόμενα άτομα, μέσα σε αυτά και 4 ζευγάρια με δακτυλίδια. Ένα ζευγάρι από αυτά έχει πραγματοποιήσει 6 φορές επιτυχημένη αναπαραγωγή στην ίδια φωλιά. Χαρακτηριστικό είναι, ότι από τους 49 αναγνωρισμένους πελαργούς που αναπαράχθηκαν, οι 29 παρέμειναν στις ίδιες φωλιές (για 2η έως και 7η χρονιά).

Έκτος από τα αναπαραγόμενα άτομα παρατηρήθηκαν 2 επισκέπτες σε φωλιές, 18 άτομα σε non breeding fraction και 2 πελαργοί βρέθηκαν νεκροί. Ενδιαφέρον επίσης παρουσιάζει και η «φιλοπατρία» τους με την ελάχιστη απόσταση από τη μητρική φωλιά στη φωλιά της αναπαραγωγής που αγγίζει μόλις τα 180 μέτρα και στη μέγιστη απόσταση (στις παρατηρήσεις στην περιοχή) τα 34 χιλιόμετρα περίπου.

Η πλειονότητα στις ηλικίες αφορά σε άτομα 4ου έτους (16), 2ου έτους (13), 7ου έτους (10), 3ου έτους (9), 8ου έτους (6), 10ου έτους (5). Οι υπόλοιπες επανευρέσεις αφορούν σε άτομα 5ου και 1ου έτους (από 4), 9ου έτους (2), καθώς και ενός νεαρού πελαργού. Ελληνικό ρεκόρ ηλικίας κατέχει σίγουρα ο GRA 51220 από την 1η δακτυλίωση που έγινε στην Ξάνθη, τον Ιούνιο 2012.

Τις περισσότερες (62 πελαργοί, κάποιον πάνω από μία φορά) επανευρέσεις τις σημείωσε, εθελοντικά, η Σάσα Μιχαηλίδου που αποτελεί τον μέγιστο μέχρι τώρα αριθμό στις επανευρέσεις των πελαργών στην Ελλάδα που κατέγραψε ένα άτομο.

Επανευρέσεις πελαργών στην περιοχή Ξάνθης και Καβάλας (φωτ. Σ. Μιχαηλίδου)

5 - Περιοχή του ταμιευτήρα της Κάρλας

Για 3η συνεχόμενη χρονιά, αν και πιο αργά από το συνηθισμένο, στις 12 -13.07.2023 έγιναν οι δακτυλίωσεις των νεοσσών λευκών πελαργών (*Ciconia ciconia*) στην περιοχή του ταμιευτήρα της Κάρλας. Η δακτυλίωση έγινε σε τρία χωριά με τη βοήθεια της ΜΔΠΠ Θεσσαλίας, του ΔΕΔΔΗΕ, της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας Β' Βιομηχανικής Περιοχής Βόλου και του Δήμου Ρήγα Φεραίου (συνεισφορά του καλαθοφόρου).

Δακτυλιώθηκαν συνολικά 16 νεοσσοί σε επτά φωλιές: 4 στο Στεφανοβίκειο (δύο φωλιές), 7 στο χωριό Ριζόμυλος (τρεις φωλιές) και 5 στον οικισμό Κανάλια (δύο φωλιές, η μία στον προαύλιο της ΜΔ). Ο μικρότερος νεοσσός είχε μήκος ράμφους 66,10mm και ο μεγαλύτερος (πολύ αναπτυγμένος) είχε μήκος ράμφους 137,29mm.

Στη δακτυλίωση πήραν μέρος οι δακτυλιωτές Εύα Στετς (ΕΚΔΠ) και Ιωάννης Βέργος (ΜΔΠΠ Θεσσαλίας). Εθελοντικά βοήθησε στη διαδικασία ο Νεκτάριος Παπαρρήγας.

Δακτυλίωσεις πελαργών στην περιοχή της Κάρλας το 2023 (φωτ. Ε. Στετς).

Οι δακτυλίωσεις στην περιοχή της Λ. Κάρλας πραγματοποιήθηκαν στο πλαίσιο της δράσης: Π.Ε. 3.7 «Δακτυλίωσεις άγριας ορνιθοπανίδας και παροχή τεχνογνωσίας και εξειδικευμένης γνώσης στο προσωπικό του Φ.Δ. για τη διενέργεια δακτυλίωσεων, συντονισμός και επίβλεψη δακτυλίωσεων: i. Νεοσσών αργυροπελεκάνου (*Pelecanus crispus*) και ροδοπελεκάνου (*Pelecanus onocrotalus*) στην αναπαραγωγική αποικία του Ταμιευτήρα της Κάρλας ii. Νεοσσών λευκοπελαργού (*Ciconia ciconia*) σε χωριά της περιοχής ευθύνης του Φ.Δ. Κα.Μα.Κε.Βε.Δε.Πη» στο πλαίσιο του Υποέργου 1 της Πράξης «ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΗ ΤΟΥ ΦΟΡΕΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΚΑΡΛΑΣ-ΜΑΥΡΟΒΟΥΝΙΟΥ-ΚΕΦΑΛΟΒΡΥΣΟΥ ΒΕΛΕΣΤΙΝΟΥ-ΔΕΛΤΑ ΠΗΝΕΙΟΥ ΓΙΑ ΔΡΑΣΕΙΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΟΜΕΝΩΝ ΠΕΡΙΟΧΩΝ, ΕΙΔΩΝ ΚΑΙ ΟΙΚΟΤΟΠΩΝ» του ΕΠ – ΥΜΕΠΕΡΑΑ με κωδικό ΟΠΣ (MIS) 5032679

Επανευρέσεις στην περιοχή της Λ. Κάρλας

Σημειώθηκε μια επανεύρεση Λευκού Πελαργού από τη δακτυλίωση στην περιοχή το 2022, στο Στεφανοβίκειο. Νεαρός πελαργός παρατηρήθηκε (ζωντανός) κοντά στον ταμιευτήρα της Κάρλας.

6 - Σπάτα (ΑΖΠ) – πελαργοί από περίθαλψη στην ANIMA

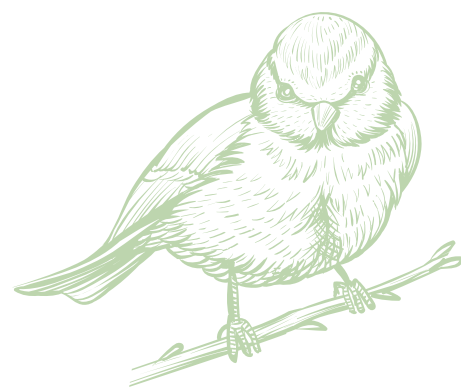
Στις 20.07.2023 πραγματοποιήθηκε δακτυλίωση τριών νεαρών πελαργών που προερχόταν από την περίθαλψη στην «ANIMA» και που ήταν έτοιμοι για απελευθέρωση. Η δακτυλίωση έγινε στις εγκαταστάσεις του Αττικού Ζωολογικού Πάρκου στα Σπάτα, έπειτα από συνεννόηση με τη Μαρία Γανωτή (ANIMA).

Δακτυλιώθηκαν τρεις νεαροί πελαργοί: ένας από τη Λέσβο, άλλος από τα Τρίκαλα και ο τρίτος από την Καρδίτσα. Οι μετρήσεις του ράμφους τους έδειχναν αναπτυγμένα πουλιά και καλή κατάσταση υγείας. Από τους τρεις ξεχώριζε ο νεαρός της Λέσβου. Το πουλί στάλθηκε στην «ANIMA» με τραύμα στο πόδι που εντοπίστηκε κατά την δακτυλίωση των νεοσσών στην Αγ. Παρασκευή της Λέσβου, στις 30.06.2023 (η πληγή στο πόδι του είχε κλείσει αλλά ακόμα είχε σημάδι).

Η δακτυλίωση έγινε από την Εύα Στετς (ΕΚΔΠ) με δακτυλίδια από προσωπική προμήθεια, στη διαδικασία βοήθησε ένας υπάλληλος του ΑΖΠ.

Ο πελαργός από τη Λέσβο μετά τη δακτυλίωση και μέτρηση (φωτ. Ε. Στετς)

ΔΑΚΤΥΛΙΩΣΗ ΛΕΥΚΩΝ ΠΕΛΑΡΓΩΝ - ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ, ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ

Η δακτυλίωση των πελαργών, σε πιο μεγάλη κλίμακα και, με όσο αυτό είναι δυνατόν – με μεγαλύτερους αριθμούς των πουλιών, ξεκίνησε στην Ελλάδα από το 2012 και συνεχίζεται πλέον σε πολλά μέρη κάθε χρόνο. Με ξεκίνημα στις περιοχές του Έβρου και της Ξάνθης, «επεκταθήκαμε» στην περιοχή της Θεσσαλονίκης (από το 2014), Μεσολογίου (από το 2015), των Ιωαννίνων (από το 2018), της Κρήτης (από το 2020) και από το 2021 στην περιοχή της Λίμνης Κάρλας και της Λέσβου (στην Λέσβο είχε γίνει δράση και το 2016). Το 2023 προστέθηκε το Αιγίνιο, με σκοπό να υπάρξει συνέχεια και τα επόμενα χρόνια.

Παράλληλα με τις τακτικές περιοχές – είχαν γίνει δακτυλίωσεις των πελαργών στα μέρη που η εμφάνιση και η αναπαραγωγή τους είτε ήταν σπάνια ή ...ξεκίνησε αλλά δεν είχε συνέχεια. Έτσι είχαν γίνει οι δακτυλίωσεις των νεοσσών στην περιοχή της Καβάλας (2013 - 2016), στις εγκαταστάσεις του ΕΚΠΑΖ, σε νεοσσούς που είχαν εκκολαφθεί από γονείς – πρώην ασθενείς (2013 - 2016), στην Πελοπόννησο (2016 - 2017), στη Βόνιτσα και στη Θεσπρωτία (2017), στο Μετόχι Αχαΐας (2019 - 2020), στη Φιλιππιάδα (2021) και στη Φλώρινα (2022).

Πολύ ικανοποιητικός και αρκετά μεγάλος όλα αυτά τα χρόνια είναι, επίσης και ο αριθμός των πελαργών από περίθαλψη που έχουν δακτυλιωθεί στις εγκαταστάσεις της «Δράσης για την Άγρια Ζωή» (με δακτυλίωτρια τη Λίλα Κάρτα), μικρότερος από την περίθαλψη της «ANIMA» (με δακτυλίωτρια την Εύα Στετς και τον Διονύση Μαμάση το 2023).

Ο συνολικός αριθμός όλων των πελαργών που έχουν δακτυλιωθεί από το 2012 μέχρι και το 2023 είναι 2868 άτομα. Οι περισσότερες δακτυλίωσεις (494) έγιναν το 2022, οι λιγότερες (71 και 119) το 2012 και το 2018 αντίστοιχα.

Η μεθοδολογία που ακολουθείται για τις δακτυλίωσεις των πελαργών εξασφαλίζει την ασφάλεια, τόσο για τους συμμετέχοντες, όσο και για τα πουλιά. Με καθαφόρο όχημα ή σκάλα, συνήθως του ΔΕΔΔΗΕ ή του Δήμου, ή νοικιαζόμενου από τον ιδιώτη ή με τη βοήθεια της Πυροσβεστικής – δύο ή ένα άτομα ανεβαίνουν στην φωλιά και περισυλλέγουν τους νεοσσούς.

Το ανέβασμα γίνεται με τέτοιο τρόπο ώστε τα μικρά (που δεν πετούν ακόμα και αντιμετωπίζουν τον άνθρωπο ως «εισβολέα») κάθονται ακίνητα κάτω. Για την ασφάλειά τους – σκεπάζονται με μία ή και με δύο μεγάλες απόχες και τότε μαζεύονται ένας – ένας. Και για την ασφάλεια όλων – η δακτυλίωση γίνεται στο έδαφος.

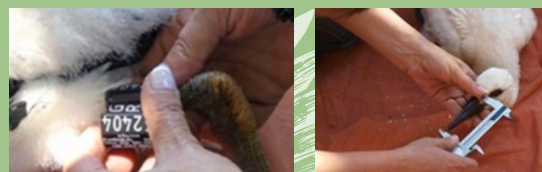
Εύα Στετς

Συντονίστρια των Δακτυλίωσεων των Λευκών
Πελαργών
Ελληνικό Κέντρο Δακτυλίωσης Πουλιών
E-mail: evastets@gmail.com

Χρησιμοποιούνται τα δακτυλίδια τύπου ELSA, ειδικά σχεδιασμένα για τους πελαργούς, που να μην είναι από πλαστικό υλικό αλλά ανήκουν στην κατηγορία των μεταλλικών δακτυλιδιών, μιας και αναγράφονται σε αυτά όλα τα στοιχεία του Κέντρου Δακτυλίωσης (ΕΚΔΠ), όπως και στα μεταλλικά. Το δακτυλίδι, που αποτελείται από δυο κομμάτια που πρέπει να κλείσουν με ακρίβεια, τοποθετείται στον μηρό (κνημο-ταρσός) του πελαργού (συνιστάται: στο αριστερό πόδι στους πελαργούς των φωλιών και στο δεξί στους πελαργούς από την περίθαλψη). Κατόπιν γίνονται οι μετρήσεις και το ζύγισμα. Από τις μετρήσεις το πιο σημαντικό είναι το μήκος του ράμφους, που δείχνει την ηλικία των νεοσσών (μελέτη και εργασία του W. Kania, 1988 και των: E.Tsachalidis – V. Liordos - V. Goutner, 2005). Έπειτα τα πουλιά επιστρέφουν στη φωλιά με τον ίδιο τρόπο, όπως κατέβηκαν. Πριν τοποθετηθούν ξανά στη φωλιά γίνεται σχολαστικός έλεγχος και απομάκρυνση των επικίνδυνων σκουπιδιών, που τυχόν έχουν φέρει οι γονείς (σπάγκοι, πετονιές κ.ά.).

Κατά τη διάρκεια της δακτυλίωσης αρκετοί κάτοικοι της περιοχής παρακολουθούν με ενδιαφέρον τη διαδικασία, κάτι που δίνει την ευκαιρία για ενημέρωση για τη ζωή των πελαργών, τις συνήθειες τους, τον σκοπό της δακτυλίωσης, κ.ά. Στη δράση συμμετέχουν: ο δακτυλιωτής και (συνήθως) το προσωπικό της Μονάδας Διαχείρισης της περιοχής, εθελοντές, τεχνικοί του ΔΕΔΔΗΕ (ή του Δήμου ή της Πυροσβεστικής). Όλη η διαδικασία σε μια φωλιά (π.χ. με 4 νεοσσούς) έχει διάρκεια περίπου 15 – 20 λεπτά (χρειάζεται από πριν σωστή οργάνωση της κάθε ενεργείας).

Στις δακτυλίωσεις των πελαργών από το 2012 μέχρι το 2023 κάποιοι από τους συμμετέχοντες εκπαιδεύτηκαν, και απέκτησαν τις απαραίτητες γνώσεις και εμπειρία, οπότε και έλαβαν την άδεια του ειδικού δακτυλιωτή και συνεχίζουν τη δράση στις περιοχές που βρίσκονται. Το 2015 την άδεια ειδικού δακτυλιωτή έλαβαν η Σάσα Μιχαηλίδου και η Λίλα Κάρτα, το 2021 ο Διονύσης Μαμάσης και το 2023 η Βάντα Νούτσου και ο Ιωάννης Βέργος (με εκπαιδευτρια την Εύα Στετς). Το 2023 έλαβε επίσης την άδεια ο Γιώργος Ηλιάδης (με καθοδήγηση στις δακτυλίωσεις από την Ελένη Μακρυγιάννη).

Τοποθέτηση του δακτυλιδιού ELSA και μέτρηση του ράμφους (φωτο Κ. Μπέστας και Σ. Μιχαηλίδου)

ΔΑΚΤΥΛΙΩΣΕΙΣ ΛΕΥΚΩΝ ΠΕΛΑΡΓΩΝ

Το 2023 συνεχίστηκε το πρόγραμμα παρακολούθησης και διαχειριστικών μέτρων Λευκών Πελαργών (*Ciconiaciconia*) της ΜΔΠΚΜ του ΟΦΥΠΕΚΑ.

Η δακτυλίωση νεοσσών Λευκών Πελαργών για το 2023 έγινε τον Ιούνιο στις φωλιές τους (Εικ. 1) σε συνεργασία με τη ΔΕΔΔΗΕ Λαγκαδά (Νίκος Παπαδόπουλος, Δημήτρης Γιαπιτζίδης), κατά τη διάρκεια μίας ημέρας, σε έναν οικισμό (Νυμφόπετρα) της περιοχής αρμοδιότητας της ΜΔΠΚΜ. Συνολικά δακτυλιώθηκαν 22 Λευκοί Πελαργοί από 5 φωλιές. Στις δακτυλίωσεις συμμετείχαν οι υπάλληλοι της μονάδας Λίλα Κάρτα (ειδική δακτυλιώτρια), Χριστίνα Γκορέζη (δασοπόνος), Ελπινίκη Κάλλη (βιολόγος) και οι εθελόντριες Κική Καραδήμου και Αλκινόη Ναϊσίδου. Για 2η συνεχόμενη χρονιά τοποθετήθηκαν πομποί σε 8 νεοσσούς (Εικ. 2), στο πλαίσιο έργου ΠΕΠ 2014-2020: "Τηλεμετρία και χαρτογράφηση ευαισθησίας για επιλεγμένα είδη ορνιθοπανίδας στις περιοχές ευθύνης του ΦΔΚΒΧ" Οι πομποί τοποθετήθηκαν από τους Walter Naser, Λαυρέντη Σιδηρόπουλο και Ελί Navarrete.

Εικ. 1 Δακτυλίωση νεοσσού Λευκού Πελαργού (φωτ. Ε. Κάλλη)

Εικ. 2 Τοποθέτηση πομπών σε νεοσσούς Λευκούς Πελαργούς (φωτ. Ε. Κάλλη)

Λίλα Κάρτα

Μονάδα διαχείρισης προστατευόμενων περιοχών κεντρική Μακεδονίας (Έδρα Λαγκαδά) (ΜΔΠΚΜ) Οργανισμός Φυσικού Περιβάλλοντος και Κλιματικής Αλλαγής (ΟΦΥΠΕΚΑ)
E-mail: lilakarta@gmail.com

Επιπλέον, καθ' όλη τη διάρκεια του έτους, στις εγκαταστάσεις του κέντρου περίθαλψης άγριων ζώων «Δράση για την Άγρια Ζωή» δακτυλιώθηκαν συνολικά 39 Λευκοί Πελαργοί (Εικ.3), 10 ενήλικα άτομα, ένα άτομο 2ου έτους και 28 νεαρά άτομα.

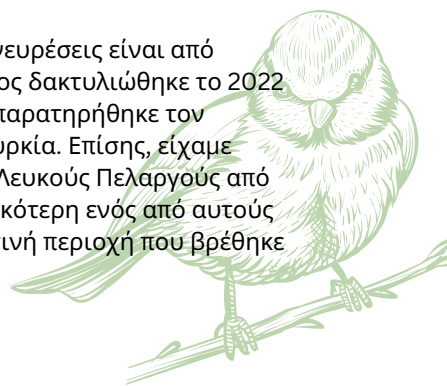
Εικ.3 Δακτυλίωση Λευκού Πελαργού από περίθαλψη (φωτ. ΔΡΑΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΓΡΙΑ ΖΩΗ)

Τα δακτυλίδια που χρησιμοποιήθηκαν ήταν τύπου ELSA και είχαν αριθμούς από GRA53224 μέχρι GRA53245. Η προμήθεια τους έγινε με επιβάρυνση του επιχειρησιακού προγράμματος «Υποδομές Μεταφορών, Περιβάλλον και Αειφόρος Ανάπτυξη 2014-2020» για την πράξη «Διαχειριστικές δράσεις προστατευόμενων περιοχών, ειδών και οικοτόπων στην περιοχή ευθύνης του τέως Φορέα Διαχείρισης Κορώνειας – Βόλβης – Χαλκιδικής» στο πλαίσιο του έργου «Προμήθεια εξοπλισμού διαχειριστικών δράσεων για τον Λευκό Πελαργό».

Επανευρέσεις

Καταγράφηκαν 8 επανευρέσεις. Από αυτές κάποιες είναι από άτομα που επιλέγουν για αρκετά συνεχόμενα χρόνια να αναπαράγονται στην ίδια φωλιά (5 συνεχόμενα έτη) ή στην ίδια περιοχή.

Άλλες σημαντικές επανευρέσεις είναι από Λευκό Πελαργό ο οποίος δακτυλιώθηκε το 2022 στην περιοχή μας και παρατηρήθηκε τον Απρίλιο 2023 στην Τουρκία. Επίσης, είχαμε επανευρέσεις και από Λευκούς Πελαργούς από περίθαλψη με σημαντικότερη ενός από αυτούς να φωλιάζει στην κοντινή περιοχή που βρέθηκε τραυματισμένος.

ΔΑΚΤΥΛΙΩΣΗ ΛΕΥΚΩΝ ΠΕΛΑΡΓΩΝ

Ο «ΛΕΠΕΝΙΩΤΗΣ» ΔΑΚΤΥΛΙΩΘΗΚΕ ΚΑΙ ΕΠΑΝΕΝΤΑΧΘΗΚΕ

Την Πέμπτη 30/03/2023 πραγματοποιήθηκε η επανένταξη Λευκού Πελαργού (*Ciconia ciconia*) στο φυσικό του περιβάλλον. Είχε βρεθεί τραυματισμένος από πολίτες της Λεπενούς Αγρινίου κατά τη διάρκεια μάχης διεκδίκησης φωλιάς. Άμεσα εστάλη στην «ΑΝΙΜΑ - Σύλλογος Προστασίας και Περίθαλψης Άγριας Ζωής» για τις πρώτες βοήθειες και την περίθαλψη του. Ανάρρωσε πλήρως και στάλθηκε στη πόλη του Αγρινίου. Από εκεί μεταφέρθηκε πλησίον του οικισμού όπου είναι χτισμένος στην πλαγιά του λόφου Θυάμου για την επανένταξη του.

Πραγματοποιήθηκαν μετρήσεις, δακτυλιώθηκε και επέστρεψε στη φύση. Ο πελαργός πήρε το όνομα «Λεπενιώτης» από το ιστορικό χωριό που βρέθηκε τραυματισμένος. Από την άμεση συμβολή των ενεργών πολιτών του χωριού ανεμοπορεί και πάλι ευελπιστώντας στην επανεύρεση του.

Παράλληλα, την ίδια ημέρα και σε φωλιά της κεντρικής πλατείας του χωριού παρατηρήθηκε αρσενικός πελαργός που είχε δακτυλιωθεί στις 08/06/2018 στο Νεοχώρι Μεσολογγίου.

Ο Λεπενιώτης (φωτ. Δ. Μαμάσης)

Μέτρηση ράμφους σε Λευκό Πελαργό (φωτ. Στ. Γιώργος)

Η φωλιά με τους νεοσσούς, από ψηλά στη Νέα Μανωλάδα (φωτ. Δ. Μαμάσης)

ΔΑΚΤΥΛΙΩΣΗ ΠΕΛΑΡΓΩΝ ΣΤΗΝ ΗΛΕΙΑ ΚΑΙ ΣΤΟ ΕΘΝΙΚΟ ΠΑΡΚΟ ΥΓΡΟΤΟΠΩΝ ΚΟΤΥΧΙΟΥ- ΣΤΡΟΦΥΛΙΑΣ

Για πρώτη φορά στο καμπαναριό της εκκλησίας του Αποστόλου Πέτρου στον οικισμό της Νέας Μανωλάδας Ηλείας του Δήμου Ανδραβίδας-Κυλλήνης εγκαταστάθηκε το όμορφο μεταναστευτικό είδος. Με ξεχωριστή επιμέλεια το ζευγάρι κατασκεύασε την φωλιά του. Η μοναδική φωλιά της Ηλείας και η πιο νότια της Δυτικής Ελλάδας φιλοξένησε τρεις νεοσσούς.

Η Μονάδα Διαχείρισης (ΜΔ) Εθνικού Πάρκου Υγροτόπων Κοτυχίου-Στροφυλιάς & Προστατευόμενων Περιοχών Δυτικής Πελοποννήσου του Ο.ΦΥ.ΠΕ.Κ.Α για το λόγο αυτό πραγματοποίησε τη Δευτέρα 3 Ιουλίου 2023 δράση δακτυλίωσης των νεοσσών *Ciconia ciconia*.

Η διαδικασία και η σύλληψη πραγματοποιήθηκε επιτυχώς, με ασφάλεια παρόλη την δυσκολία λόγου του ύψους φωλιάς, από τον υπογράφωντα σε συνεργασία με το προσωπικό της Μ.Δ.

τους τρεις νεοσσούς τοποθετήθηκαν δακτυλίδια τύπου ELSA και δόθηκαν τα ονόματα Πέτρος, Παύλος & Στέφανος από τον εφημέριο του ναού Πάτερ Στέφανο Νίτσο που αγκάλιασε με ιδιαίτερο ζήλο την προσπάθεια όπως αντίστοιχα και οι κάτοικοι του χωριού. Από το 2019 είχε να καταγραφεί στην Ηλεία φωλιά (Βάρδα) όπου παρατηρήθηκε να φιλοξενεί ζευγάρι με μόλις 1 νεοσσό σε σύλλο ηλεκτρικής ενέργειας.

Η φωλιά με τους νεοσσούς στη Νέα Μανωλάδα
(φωτ. Δ. Μαμάσης)

Μαμάσης Διονύσης
Περιβαλλοντολόγος Μ.Σc.
E-mail: d.mamasis@gmail.com

Ο πατήρ εφημέριος του Ιερού Ναού στη Νέα
Μανωλάδα (φωτ. Μ. Παπαμακαρίου)

Σύλληψη νεοσσών για την δακτυλίωση στη Νέα
Μανωλάδα (φωτ. Μ. Παπαμακαρίου)

ΔΑΚΤΥΛΙΩΣΕΙΣ ΠΕΛΑΡΓΩΝ ΣΤΟ ΕΘΝΙΚΟ ΠΑΡΚΟ ΛΙΜΝΟΘΑΛΑΣΣΩΝ ΜΕΣΟΛΟΓΓΙΟΥ – ΑΙΤΩΛΙΚΟΥ

Μαμάσης Διονύσης
Περιβαλλοντολόγος M.Sc.
E-mail: d.mamasis@gmail.com

Για 9η χρονιά την Παρασκευή 7 Ιουλίου 2023 πραγματοποιήθηκε επιτυχώς, στο Εθνικό Πάρκο Λιμνοθαλασσών Μεσολογγίου–Αιτωλικού, η ετήσια δακτυλίωση Λευκών Πελαργών (*Ciconia ciconia*) και με τη συμβολή της Μονάδας Διαχείρισης Εθνικού Πάρκου Μεσολογγίου & Προστατευόμενων Περιοχών Δυτικής Στερεάς Ελλάδας του Ο.ΦΥ.ΠΕ.ΚΑ.

Οκτώ νεοσσοί δακτυλιώθηκαν στο Νεοχώρι Αιτωλοακαρνανίας από 3 νέες φωλιές του 2023. Το Νεοχώρι απαρτιζόταν από 12 ενεργές πελαργοφωλιές. Τον Ιούλιο, ως γνωστό, οι νεοσσοί πελαργοί έχουν ξεκινήσει τις πρώτες τους δοκιμαστικές πτήσεις. Για το λόγο αυτό η επιλογή της δράσης πραγματοποιήθηκε αποκλειστικά με κριτήριο την ασφάλεια των ηλικιακά μικρότερων πελαργών.

Δακτυλιώθηκαν και πραγματοποιήθηκαν βιομετρικές μετρήσεις ενώ αφαιρέθηκαν από τις φωλιές αντικείμενα που δυνητικά επικίνδυνα για τους πελαργούς (ακρωτηριασμός, παραμόρφωση άκρων) όπως είδη ρουχισμού, πλαστικές σακούλες, κ.ά., τα οποία μεταφέρουν οι γονείς πελαργοί ως μαλακά υλικά για τη βάση της φωλιάς.

Στην περιβαλλοντική δράση συμμετείχαν ο υπογράφων με τον περιβαλλοντολόγο-εξωτερικό συνεργάτη της Μονάδας Διαχείρισης κ. Λ. Μαυραγάνη και τη συμβολή της ΔΕΔΔΗΕ.

Διαδικασία δακτυλίωσης από τον Μαμάση Διονύσιο στο Εθνικό Πάρκο Μεσολογγίου (φωτ. Λ. Μαυραγάνης)

Η νέα φωλιά στο Νεοχώρι στο Εθνικό Πάρκο Μεσολογγίου (φωτ. Δ. Μαμάσης)

ΟΙ 3 δακτυλιωμένοι νεοσσοί στο Εθνικό Πάρκο Μεσολογγίου (φωτ. Δ. Μαμάσης)

ΔΑΚΤΥΛΙΩΣΕΙΣ ΜΥΧΩΝ ΣΤΟΥΣ ΛΕΙΨΟΥΣ

Κατά το έτος 2023 πραγματοποιήθηκε, για τρίτη συνεχή χρονιά, αποστολή δακτυλίωσης Μύχων (*Puffinus yelkouan*) στη νησιωτική συστάδα Χαλάβρα, πλησίον των Λειψών στα Βόρεια Δωδεκάνησα. Οι εργασίες πεδίου στο πολύνησο των Λειψών κατά την αναπαραγωγική περίοδο του 2023, πραγματοποιήθηκαν την περίοδο 15-21 Ιουνίου.

Συνολικά δακτυλιώθηκαν 30 ενήλικα άτομα του εν λόγω πελαγικού θαλασσοπούλιου, ενώ οι εργασίες πεδίου συμπεριελάμβαναν λήψη μορφομετρικών δεδομένων και βάρους καθώς και συλλογή δειγμάτων αίματος και φτερών για μοριακές και τοξικολογικές αναλύσεις (σε επίπεδο οργανικών και ανόργανων ρυπαντικών φορτίων) αντίστοιχα από τα δακτυλιωμένα άτομα.

Αξίζει να σημειωθεί ότι κατά την παραμονή στην αποικία του Μύχου πραγματοποιήθηκαν τοποθετήσεις πομπών GPS/GSM σε γεννήτορες για τη συλλογή δεδομένων αναφορικά με την τροφοληπτική συμπεριφορά του είδους. Παράλληλα έγινε επανασύλληψη Μύχων στους οποίους κατά τη διάρκεια των αναπαραγωγικών περιόδων 2021 και 2022 είχαν τοποθετηθεί πομποί γεωεντοπισμού (geolocators) για τη μελέτη του μεταναστευτικού προτύπου του είδους.

Για όλες τις εργασίες πεδίου είχαν ζητηθεί και εξασφαλιστεί σχετικές άδειες από τη Γενική Γραμματεία Φυσικού Περιβάλλοντος και Υδάτων / Γενική Διεύθυνση Δασών και Δασικού Περιβάλλοντος / Διεύθυνση Διαχείρισης Δασών / Τμήμα Διαχείρισης Άγριας Ζωής του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας (ΥΠΕΚΑ). Επιπλέον, τα δαχτυλίδια που χρησιμοποιήθηκαν, προμηθεύτηκαν κατόπιν σχετικής αίτησης από το Ελληνικό Κέντρο Δακτυλίωσης Πτηνών ΕΚΔΠ. Στις εργασίες πεδίου συμμετείχαν συνολικά 4 ορνιθολόγοι και συγκεκριμένα οι: Ασπασία Αναγνωστοπούλου, Σταύρος Ξηρουχάκης, Αναστασία Περοδασκαλάκη από το Μουσείο Φυσικής Ιστορίας Κρήτης και ο Γεώργιος Καρρής από το Ιόνιο Πανεπιστήμιο. Οι δακτυλίωσεις πραγματοποιήθηκαν στα πλαίσια του Έργου «Η αξία των θαλάσσιων πτηνών ως βιοδείκτες στην υγεία των θαλάσσιων οικοσυστημάτων σε Ελλάδα και Κύπρο» με χρηματοδότηση από

Γεώργιος Καρρής
Αναπληρωτής Καθηγητής
Τμήμα Περιβάλλοντος
Σχολή Περιβάλλοντος, Ιόνιο Πανεπιστήμιο
Παναγούλα, Ζάκυνθος, 29100
τηλ.: 26950 21065
fax: 26950 42977
E-mail: gkarris@ionio.gr & gkarris@hotmail.com

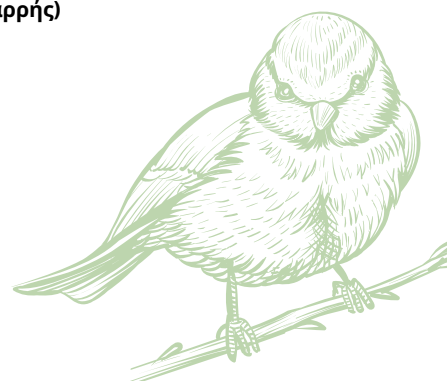
το Ίδρυμα Α. Γ. Λεβέντη ενώ οι πομποί γεωεντοπισμού τοποθετήθηκαν στο πλαίσιο του διεθνούς προγράμματος MAVA “Evaluating seabird movements and its interactions with fisheries using an endemic and threatened shearwater along its Mediterranean range” με συντονιστή το Πανεπιστήμιο της Βαρκελώνης.

Δακτυλίωση Μύχων (*Puffinus yelkouan*) (φωτ. Γ. Καρρής)

Δακτυλίωση Μύχων (*Puffinus yelkouan*) (φωτ. Γ. Καρρής)

ΔΑΚΤΥΛΙΩΣΕΙΣ ΚΙΡΚΙΝΕΖΙΩΝ ΣΤΑ ΛΕΧΑΙΝΑ ΗΛΕΙΑΣ

Ιωάννης Ιωαννίδης και

Μαρία Δημάκη

EcoStudies PC

E-mail: ioan@biosfaira.org

Τον Ιούνιο του 2023 πραγματοποιήθηκαν δακτυλιώσεις νεοσσών Κιρκινεζιών στις τεχνητές φωλιές που έχουν τοποθετηθεί στα Λεχαινά Ηλείας. Στους νεοσσούς τοποθετήθηκε μεταλλικό δακτυλίδι στο δεξί πόδι και πλαστικό δακτυλίδι χρώματος πορτοκαλί στο αριστερό. Το χρωματιστό δακτυλίδι έχει 3 λευκούς χαρακτήρες -ένα γράμμα και 2 αριθμούς.

Το 2023 δακτυλιώθηκαν 146 νεοσσοί από 33 φωλιές, ενώ κατά την τριετία 2021-2023 δακτυλιώθηκαν συνολικά 320 νεοσσοί.

ΕΠΑΝΕΥΡΕΣΕΙΣ

Κατά το 2023 εντοπίσαμε στα Λεχαινά τρία Κιρκινέζια που είχαν δακτυλιωθεί το 2021 και πέντε του 2022. Το ποσοστό των επανευρέσεων σε σχέση με τον αριθμό των πουλιών που δακτυλιώθηκαν ανά έτος, είναι μεγαλύτερο για το 2021 συγκριτικά με το 2022. Οι παρατηρήσεις αυτές υποδηλώνουν ότι τουλάχιστον κάποια νεαρά άτομα επιστρέφουν στο μέρος που γεννήθηκαν, μετά το δεύτερο έτος της ηλικίας τους.

Οι δακτυλιώσεις πραγματοποιήθηκαν στο πλαίσιο του Έργου: «Παρακολούθηση (Monitoring) του Κιρκινεζιού (*Falco naumanni*) στα Λεχαινά και στην ευρύτερη περιοχή» στα πλαίσια υλοποίησης του πακέτου εργασίας Π.4.4 «ΔΡΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑΤΗΡΗΣΗ ΤΟΥ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ ΤΟΥ ΚΙΡΚΙΝΕΖΙΟΥ ΣΤΑ ΛΕΧΑΙΝΑ ΚΑΙ ΣΤΗΝ ΕΥΡΥΤΕΡΗ ΠΕΡΙΟΧΗ».

Αναθέτουσα αρχή: Ο.ΦΥ.ΠΕ.Κ.Α. Μονάδα Διαχείρισης Εθνικού Πάρκου Υγροτόπων Κοτυχίου - Στροφυλιάς και Προστατευόμενων Περιοχών Δυτικής Πελοποννήσου
Υλοποίηση του Έργου: EcoStudies PC. Τις δακτυλιώσεις πραγματοποίησαν η Μ. Δημάκη και ο Γ. Ιωαννίδης.

Δακτυλιωμένο αρσενικό Κιρκινέζι (*Falco naumanni*) στα Λεχαινά (φωτ. Ι. Ιωαννίδης)

Δακτυλιωμένα νεαρά Κιρκινέζια (*Falco naumanni*) (φωτ. Ι. Ιωαννίδης)

«ΕΙΚΟΝΕΣ» ΑΠ ΤΟ ΠΑΡΕΛΘΟΝ

ΤΟ ΞΕΚΙΝΗΜΑ ΤΟΥ ΕΚΔΠ

Αμέσως μετά την ίδρυση της ΕΟΕ το ανήσυχο και διερευνητικό πνεύμα του Γ. Χανδρινού ώθησε στην ιδέα εγκαθίδρυσης δακτυλιώσεων πουλιών και την Ελλάδα η οποία, μαζί με την Αλβανία, δεν είχαν ακόμη τότε επίσημο φορέα που να διεξάγει συστηματικά αυτή τη δραστηριότητα. Σε συνεννόηση μαζί του συντάξα για την ΕΟΕ σχετική πρόταση προς την XII δ/ση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής η οποία και εγκρίθηκε. Ως συγχρηματοδοτικός ελληνικός φορέας επιλέχθηκε η Δ/ση Περιβάλλοντος του τότε ΥΧΟΠ που είχε πρόσφατα συγκροτηθεί και είχε αρχίσει να λειτουργεί (... στην οδό Πουλίου με διευθύντρια την κυρία Κελαϊδή... σας λένε κάτι τα ονόματα; πάντως ωραία σύμπτωση ...). Οφείλω πάντως να αναφέρω και τον Μπάμπη Κασίμπα, τον υπάλληλο που μας είχε χρεωθεί και που, ως προς τα διαδικαστικά, βοήθησε πράγματι να ολοκληρωθεί απρόσκοπτα το πρόγραμμα που διήρκεσε ουσιαστικά δύο χρόνια (τέλη 1984 – τέλη 1986) αλλά συνεχίστηκε έκτοτε χωρίς τις χρηματοδοτήσεις.

Βάσει του προγράμματος αγοράστηκαν τα υλικά (δίχτυα, δακτυλίδια, πένες, κλπ.), οργανώθηκε το αρχείο δεδομένων πεδίου, ξεκίνησαν οι εκπαιδεύσεις και άρχισαν και οι δακτυλιώσεις καθαυτές. Ευτυχέστατη συγκυρία στην υπόθεση ήταν και η τότε σχετική δραστηριότητα του συνάδελφου Τ. Ακριώτη, ήδη εκπαιδευμένου δακτυλιωτή του ΒΤΟ που εκπονούσε τότε το διδακτορικό του στα *Acrocephalus* του βάλτου των Ψαχνών στη Χαλκίδα. Συνέδραμε τα μέγιστα και αποφασιστικά καθοδηγώντας με και εκπαιδεύοντάς με στην όλη διεξαγωγή του προγράμματος. Κλείνω αυτό το γενικό εισαγωγικό με ένα σημαντικό σχόλιο : Τότε η ΕΟΕ είχε πενιχρούς οικονομικούς πόρους αλλά, χάρις στο πρόγραμμα αυτό, απέκτησε στέγη, εξοπλισμό και πόρους για αρκετές άλλες δραστηριότητες. Ξεκίνησε δηλαδή αρκετά δυναμικά χάρις στο πρόγραμμα των δακτυλιώσεων.

ΠΟΡΤΟ ΛΑΓΟΣ Αύγουστος-Σεπτέμβριος 1987

Θα επιχειρήσω να σας «δείχνω» στο ενημερωτικό μας δελτίο κάποιες «εικόνες» από τα πρώτα εγχειρήματα – δακτυλιωτικές αποστολές εκείνης της περιόδου, πιστεύοντας ότι θα σας είναι ενδιαφέρουσες και ... ίσως και λίγο διασκεδαστικές. Ξεκινάω εδώ με την δακτυλιωτική αποστολή το 1987 στο Πόρτο Λάγος.

Στήσαμε περί τα 200 μ δίχτυα στο λόφο πάνω από τη λιμνοθαλασσούλα της Λάφρης σε ένα βελανιδοδάσος. Αλλά για ένα βράδυ στήσαμε δίχτυα για παρυδάτια σε μία αμμοσύρση στην ακτή της Λάφρης όπου, ανέλπιστα, πιάσαμε πάρα πολλά παρυδάτια.

Φώτης Περγαντής
E-mail: pergafot@otenet.gr

Δακτυλιώθηκαν περί τα 300 «χερσαία». Επίσης 47 παρυδάτια σε ένα μόνο βράδυ. Οκτώ μόνο ημέρες για μία πολύ αξιόλογη και ενδιαφέρουσα ποικιλία ειδών :

Αξιοσημείωτα :

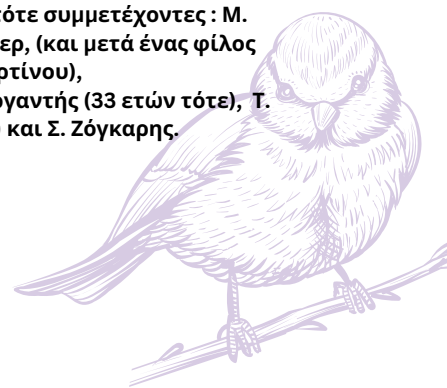
Δακτυλιώθηκαν πολλές Ραβδοσκαλίδρες, αρκετά Χειμνογλάρονα, ο Νανόμπουφος, ο Στραβολαίμης, αρκετοί Βουνοτσιροβάκοι, ο Δυτικός Βουνοφυλλοσκόπος, αρκετοί Νανομυγοχάφτες.

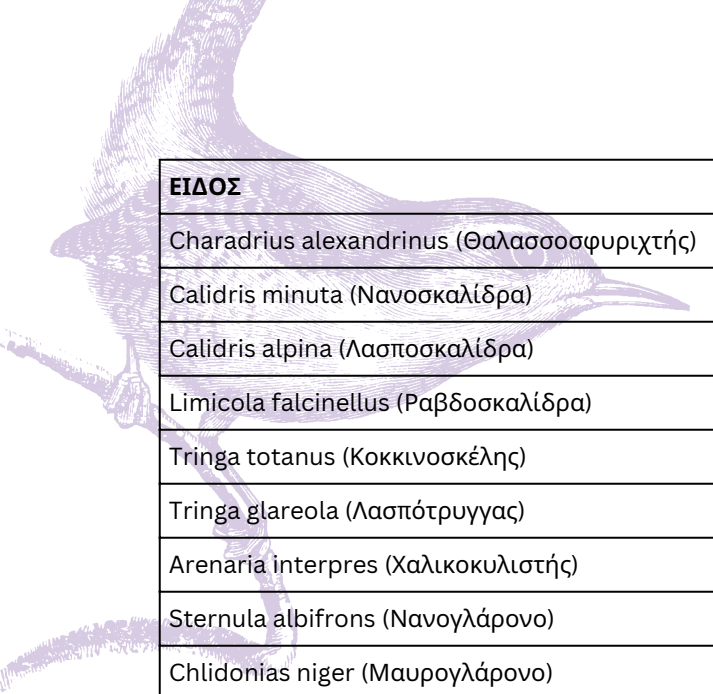

Πόρτο Λάγος (από 29-8 έως 5-9-1987)
Μεσημεριάτικη ανάπαυλα των δακτυλιωτών στο λόφο της Λάφρης (αραιό δρυοδάσος) κάτω από ένα παλαιό αλεξίπτωτο που αγοράστηκε για το σκοπό αυτό από το Μοναστηράκι (σωτήρια ιδέα Γ.Χανδρινού)

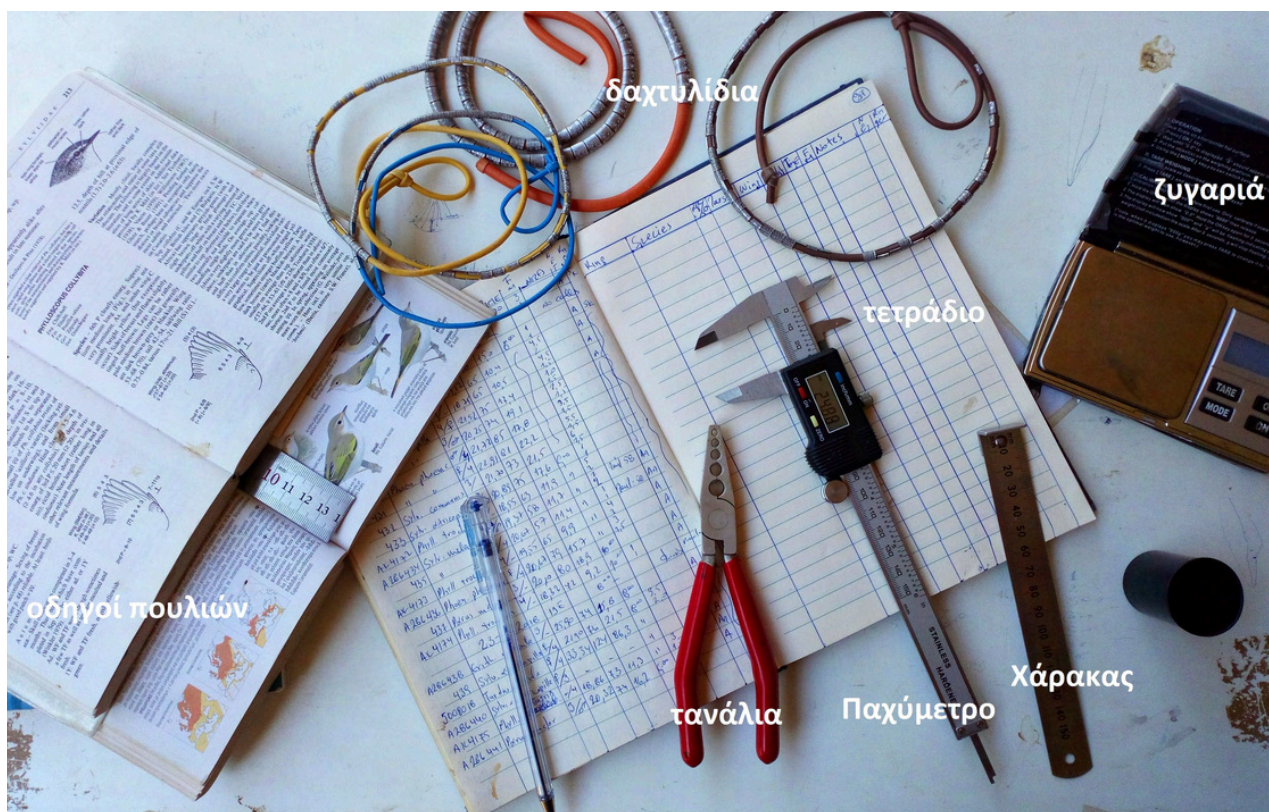
Κάποιοι από τους τότε συμμετέχοντες : Μ. Γκαϊτίλιχ, Β. Γκούτνερ, (και μετά ένας φίλος Μαρτίνου), Χ. Αλιβιζάτος, Φ. Περγαντής (33 ετών τότε), Τ. Ξανθάκης (*) και Σ. Ζόγκαρης.

ΕΙΔΟΣ
Charadrius alexandrinus (Θαλασσοσφυριχτή)
Calidris minuta (Ναυοσκαλίδρα)
Calidris alpina (Λασποσκαλίδρα)
Limicola falcinellus (Ραβδοσκαλίδρα)
Tringa totanus (Κοκκινοσκέλης)
Tringa glareola (Λασπότρυγγας)
Arenaria interpres (Χαλικοκυλιστής)
Sternula albifrons (Νανογλάρωνο)
Chlidonias niger (Μαυρογλάρωνο)
Sterna sadvicensis (Χειμωνογλάρωνο)
Sterna hirundo (Ποταμογλάρωνο)
Asio otus (Νανόμπουφος)
Jynx torquilla (Στραβολαίμης)
Anthus trivialis (Δεντροκελάδα)
Luscinia megarhynchos (Αηδόνι)
Luscinia luscinia (Τσιχλαηδόνι)
Phoenicurus phoenicurus (Φοινίκουρος)
Hippolais pallida (Ωχροστριτσίδα)
Hippolais icterina (Κιτρινοστριτσίδα)
Sylvia atricapilla (Μαυροσκούφης)
Sylvia borin (Κηποτσιροβάκος)
Sylvia curruca (Βουνοτσιροβάκος)
Sylvia communis (Θαμνοτσιροβάκος)
Sylvia cantillans (Κοκκινοτσιροβάκος)
Phylloscopus bonelli (Δυτικός Βουνοφυλλοσκόπος)
Phylloscopus sibilatrix (Δασοφυλλοσκόπος)
Phylloscopus trochilus (Θαμνοφυλλοσκόπος)
Muscicapa striata (Σταχτομυγοχάφτης)
Ficedula parva (Νανομυγοχάφτης)
Ficedula semitorquata (Δρυομυγοχάφτης)
Ficedula albicollis (Κρικομυγοχάφτης)
Cyanistes caeruleus (Γαλαζοπαπαδίτσα)
Oriolus oriolus (Συκοφάγος)
Lanius collurio (Αετομάχος)

Το τραπέζι του δακτυλιωτή (φωτ. Σ. Καζαντζίδης)

Το Ελληνικό Κέντρο Δακτυλίωσης Πουλιών (ΕΚΔΠ) είναι επιστημονικό, μη κερδοσκοπικό Σωματείο με έδρα τη Μυτιλήνη. Η λειτουργία του βασίζεται στην εθελοντική προσφορά των μελών του. Είναι ο υπεύθυνος φορέας για τις δακτυλιώσεις πουλιών στην Ελλάδα και εκπροσωπεί τη χώρα μας στο EURING (European Union for Bird Ringing), τον Πανευρωπαϊκό Οργανισμό Συντονισμού Δακτυλιώσεων, που εδρεύει στην Ολλανδία.

Η εκδοτική ομάδα: Μαρία Δημάκη, Σάββας Καζαντζίδης

E-mail: hellenicbrcenter@gmail.com

Ιστοσελίδα: hbrcweb.wordpress.com

Facebook: Ελληνικό Κέντρο Δακτυλίωσης Πουλιών - Hellenic Bird Ringing Centre

Σε περίπτωση που θέλετε να δηλώσετε την εύρεση ενός δακτυλιωμένου πουλιού, παρακαλώ, συμπληρώστε τη φόρμα που θα βρείτε στην ιστοσελίδα μας.

Σχεδιάστρια του ενημερωτικού δελτίου:
Σοφία-Ελένη Κερχουλά